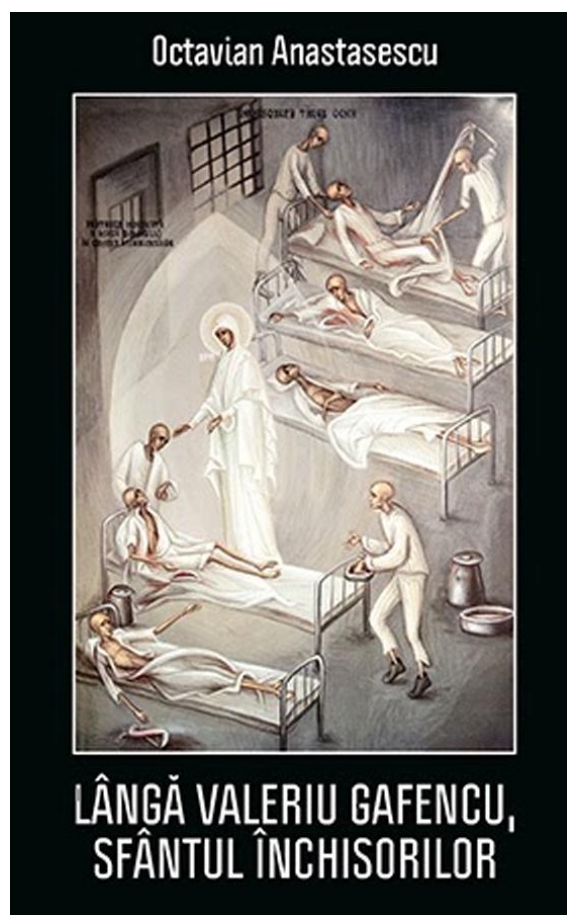

- Octavian Anastasescu -

Lângă Valeriu Gafencu, sfântul închisorilor

Preluarea textului (fie în formă tipărită - în ziare, reviste, foi parohiale - sau în formă electronică, pe blog-uri sau website-uri) este liberă, cu menționarea exactă a sursei citate. Pentru varianta în formă electronică se va prelua textul postat pe www.areopag.ro

Volum coordonat de Danion Vasile

Carte apărută cu binecuvântarea Înalt Preasfințitului Justinian Chira,
Arhiepiscopul Maramureșului și Sătmărilor

Editura Areopag, București, 2014

SĂ NU UITĂM DE SFINȚII NOI MUCENICI MĂRTURISITORI AI ÎNCHISORILOR COMUNISTE ROMÂNE

Powered by **ABBYY FineReader** 11

CUPRINS

În loc de prefață:	4
<i>Părintele Arsenie Papacioc</i> :	4
În loc de introducere:.....	8
Lângă Valeriu Gafencu.....	16
Maica Domnului pentru mine este o adevărată mamă.....	17
„Doamne, ajută-mă, ca să pot să ajut!”	19
„Liberi în cer, mă!”	24
„Roagă-te la Maica Domnului și te va ajuta!”	32
Întâlnirea cu Valeriu Gafencu.....	41
Eliberarea.....	49
A-nceput inima să-mi cante rugăciunea.....	51
Maica Domnului m-a ajutat la examen.....	54
Maica Domnului m-a ajutat să renunț la fumat.....	62
L-am cunoscut și pe Virgil Maxim.....	63
Maica Domnului și Sfântul Nectarie.....	64
Ne vorbește Valeriu Gafencu.....	69
„Cred și mărturisesc că Gafencu este un sfânt” - Un interviu neterminat cu Părintele Gheorghe Calciu	72
Părintele Justin Pârvu - Despre canonizarea sfinților închisorilor	77
a) Necesitatea canonizării mucenicilor din temnițele comuniste	77
b) De ce nu sunt canonizați mucenicii din închisorile comuniste.....	78

*...arată-ți fața ta! Lasă-mă să-ți aud glasul! Pentru că glasul tău e dulce și fața ta
plăcută.*

(Cântarea cântărilor 2, 14)

*Cât de frumoasă ești tu, draga mea! Cât de frumoasă ești!
Cât de frumos ești dragul meu! Și cât de drăgălaș ești tu!*

(Cântarea cântărilor 1, 14-15)

În loc de prefață:

Părintele Arsenie Papacioc:

„Aici a fost Biserica - în temniță”

[Din volumul „Scriori către fiii mei duhovnicești”, Mănăstirea Dervent, Constanța, 2000]

Am fost invitat și rugat să îmi spun și eu părerea în legătură cu soluția de salvare - „înnoirea în Biserică” - și sunt întrebat de unde să vină: din afară sau dinăuntru, de sus sau de jos?

Înnoirea să vină din toate părțile, să fie o înnoire interioară, trăire și răsufclare în Duhul lui Dumnezeu. Conștiința să fie nerațională, fără îndreptățire. Să plecăm la unirea cea mare de la cel mai micuț creștin român până la cel mai mare vlădică.

Nu este timp să facem procese care mai mult destramă valorile și unirea în Biserică. Pe cine să judecăm? La întrebarea tendențioasă: „Unde a fost Biserica?”, răspundem: în pușcării crunte, umilințe grozave, bătaii păgâne, insulte pline de venin.

Îi întrebăm și noi: dar ei până acum unde au fost?

Cei care au avut harul deosebit să înfrunte dușmanul, pe te miri unde și în felul lor, au și merite pline de laudă. Sute și mii de preoți, călugări trăitori, frați de credință au purtat lanțuri grele, lanțuri bătute la nicovală, prin beciuri ascunse. Ne-au smuls bărbile și ne trăgeau de ele ca pe animale de căpăstru. Ne-au înfometat îngrozitor cu intenții de exterminare, ani nesfârșiți. Am fost aruncați în celule fără

lumină (celule negre), în haine de pușcăriași, murdare de puroi și sânge închegat și uscat scoarță pe ele. Ne-au cerut lepădări de Hristos și de sfinții Lui și nu ne-am lepădat, ferească Dumnezeu! O, cât de mică amăgire nu am făcut, măcar că știam că trebuie să murim și mulți au murit.

Ne-au cerut aceste lepădări insistent și sistematic, izolați și băgați în congelatoare (camere frigorifice) ca să poată obține măcar un cuvânt împotriva învățaturii Domnului nostru Iisus Hristos. Și nu am cedat. Ne-au dat condamnări mari, ca tiranii cei mici să creadă cu adevărat că suntem mari criminali. Pe mine m-au condamnat la patruzeci de ani. M-a distrat acest abuz și nesocotință, dar m-a costat.

Aici a fost Biserica - în temniță. Aici unde erau mii de creștini care cereau întărire duhovnicească, dezlegări, întăriri și speranțe pe care le dădeam prin bătaii în perete (morse).

Am scăpat din închisori - cei care am mai scăpat- fericiți că am fost ajutați de bunul Dumnezeu să-L purtăm cu drag în suflete. Nu ne-a părăsit! Simțeam că stă îndurerat lângă noi, ca să înțelegem marea taină a crucii Lui. Ca să înțelegem rostul grozav al eliberării prin suferință pentru El. Și harul Lui ne-a ajutat să nădăjduim, să dăm un răspuns bun, cândva, la răspântia cea din urmă.

Am venit fără bărbi, fără carne pe noi, fără dinți, cu ochii ascunși în orbite, dar care străluceau încă. Am venit fără chip de clerici. Așa cum eram, am mers smeriți la superiorii noștri, fiindcă ei poartă harul harurilor, să ne blagoslovească pentru treabă la sfântul altar. Ei nu erau lepădați de Hristos pe nici-o cât de mică fibră dogmatică.

Nu ne-am permis să îi judecăm, că de ce trăiesc și că au fost, cum au fost, liberi.

Sfântul Apostol Petru s-a lepădat cu jurământ de Hristos, chiar când Îl privea. Dar Domnul Iisus Hristos, Care suferise, a înțeles marele proces al neputinței, și cu câtă gingășie l-a menajat și l-a iertat prin trei întrebări, întrebările iubirii, să poată

paște mieluşei şi oiţele Lui! Petru, se înţelege, a rămas smerit toată viaţă, dar şi-a făcut apostolia cu îndrăzneală, demnitate şi putere.

Vlădicii noştri nu s-au lepădat nici formal, nici pe ascuns. Au procedat cu înţelepciune şi nu le-a fost uşor; şi bisericile, aproape fără excepţie, au fost pline până la refuz şi s-au cununat şi s-au botezat, pe ascuns, mii şi mii de suflete.

Se observă că se vorbeşte cu împătimire. Noi nu suntem o instituţie limitată de activitate. Noi suntem Biserica. Noi şi toţi aceştia, toţi care vorbesc, suntem Biserica şi se vede că îi interesează prea puţin unitatea acestei mari instituţii sacre şi spun, pentru că sunt liberi acum: „Unde a fost Biserica?”.

Slujitori şi mii şi mii de credincioşi au fost sub lacăte şi cătuşe grele, sub sârmă ghimpată şi sub cel mai diavolesc dispreţ şi ură umană, fără semne de ieşire sau vreo mică uşurare; se părea că scrie deasupra acestor inferne negre: „Lăsaţi orice speranţă voi, cei care intraţi!”.

Unii au fost aici, iar alţii şi-au dus zilele cum au putut, dar au pus râvnă să nu lipsească de la slujbele bisericeşti. Veneau la hramurile mari şi stăteau zile în şir, în coloane nesfârşite, ca să poată săruta sfintele moaşte. Aceştia se îngrămădeau la sfânta spovedanie şi la sfânta împărtăşanie şi se rugau - noi suntem martori acestor sentimente - se rugau ca bunul Dumnezeu să elibereze lumea şi România de diavol.

Întreb ca un duhovnic: Aceştia care spun acum: „Unde a fost Biserica?”, sunt oare spovediţi şi împărtăşiţi? Pentru că acolo erau creştinii, în biserici, la Sfintele Taine. Apoi să înţeleagă că ei fac parte din Biserică şi neliniştea lor poate să aducă destrămare şi răsturnare de valori.

Este nevoie de o mare unitate. Toate problemele şi neregulile din Biserică le va judeca şi rezolva Biserica cu harul ei, după rânduielile ei canonice şi după îndemnul Sfântului Duh.

Nu proces de înnoire în scaune, ci un proces de conștiinciozitate adevărată pentru fiecare din noi, **iar cei care au fost comozi și lipsiți de marea responsabilitate în calitatea ce o aveau, acea se vor elimina singuri.**

Pentru că noi așa credem, că avântul unei înnoiri de conștiință a unității Bisericii, înnoire în fiecare inimă din noi, va repara ușor și sigur orice deviere.

Nu vă atingeți de ființa Bisericii! Vreți, adică, să spuneți despre anumiți oameni din Biserică? Aceasta este altceva, dar, și așa, nici cultura, nici armonia, nici jertfa, nici bunul simț și, mai ales, încheștarea în lupta cu puterile întunericului nu ne dau voie să fim slobozi și lipsiți de condescendență (respect).

Nu este nimeni neprihănit și nu vom fi noi cei care vom (răs)plăti; numai Acela Care a împărțit talanții, El va cere fiecăruia să dea socoteală la vreme.

Am îndrăznit să îmi spun părerea pentru că prea mult am fost singur, în suferințe, și prea mult doream să îmi văd frații de credință mici sau mari, să ne rugăm împreună și să ne întărim împreună, inimă la inimă și, îndreptățiți, să spunem pentru oricine: **e greu să ocârmuiești lumea fără marea putere a iubirii.**

„Imaginea pușcăriei mele” - spune părintele, referindu-se la trăitorii de la Aiud - „este alături de grupușorul acesta, în care m-am simțit foarte bine. Între noi era o mare unitate. Toți erau gata de moarte.

Pe oamenii aceștia, pe Gafencu, pe Trifan, pe Marian, pe ăștia toți, Maxim, Pascu, și ceilalți, pe toți i-aș sfînti (canoniza). Era, oare, unul mai bun decât celălalt?

Contează maniera în care primești suferința. Pe toți i-aș sfinți, pentru că au fost sinceri și pentru că nu au ezitat a se jertfi. Toți jertfeau. S-au dus cu toții, pe rând. Cu o bucurie greu de explicat, la proscomidie îi amintesc pe toți, ca pe niște luptători, alături de marii voievozi ai țării”. [Mărturie dată de părintele Arsenie Papacioc monahului Moise Iorgovan de la Mănăstirea Oașa, preluată din volumul *Sfântul închisorilor*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2007, pag. 45-46].

În loc de introducere:

Valeriu Gafencu, sfântul închisorilor din România, a dat mărturie despre o arătare minunată a Maicii Domnului în închisoarea de la Târgu Ocna:

„În noaptea asta am privegheat. Așteptam să vină cântecul colindei mele. Doream să fie foarte frumos. Îl cântam în minte. Îl deslușeam din cerurile înalte din care cobora. Cam greu pentru mine, căci nu cunosc notele muzicale și trebuie s-o fac după ureche. Eram deci treaz, lucid și senin, când deodată am văzut că am în mână fotografia Setei (fata pe care o iubise). Uimit de întâmplare, am ridicat privirea și la capul patului meu am văzut-o pe Maica Domnului, îmbrăcată în alb, în picioare, vie, reală. Era fără Prunc. Prezența ei mi se părea materială. Maica Domnului era aievea lângă mine. Eram fericit. Uitasem totul. Timpul părea nesfârșit. Atunci, Ea mi-a spus:

- Eu sunt dragostea ta! Să nu te temi. Să nu te îndoiești. Biruința va fi a Fiului meu. El a sfințit locul acesta acum pentru cele viitoare. Puterile întunericului

cresc și încă vor mai înspăimânta lumea, dar vor fi spulberate. Fiul meu așteaptă pe oameni să se întoarcă la credință. Azi sunt mai cutezători fiii întunericului decât fiii luminii. Chiar de vi se va părea că nu mai e credință pe pământ, să știți că totuși izbăvirea va veni, dar ca prin foc și prin pârjol. Lumea mai are de suferit. Aici însă e multă credință și am venit să vă îmbărbătez. Îndrăzniți, lumea e a lui Hristos!

Apoi Maica Domnului a dispărut și am rămas copleșit de fericire. M-am uitat în mână, dar nu mai aveam nici-o fotografie”. [Ioan Ianolide, *Întoarcerea la Hristos - Document pentru o lume nouă*, Editura Christiana, București, pag. 180]

Pentru a înțelege măsura duhovnicească la care a ajuns Valeriu Gafencu, ne este de folos și mărturia unui alt fost deținut politic, Radu Costandache:

„Am plecat în 1951 de la Târgu-Ocna. În februarie 1952, pe când mă aflam închis la Făgăraș, am avut un vis. Eram la Târgu-Ocna, într-una din curțile de plimbare, împreună cu alți deținuți. Vine cineva din cealaltă curte și ne spune: «A murit Valeriu Gafencu!». Ne-am oprit din plimbare și am mers dincolo.

Toată lumea era adunată în fața spitalului. Tocmai îl scoteau pe Valeriu Gafencu, mort, pe o targă pe care au așezat-o în curte, lângă o grădiniță cu flori. Toți cântau *Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte miluiește-ne pe noi*. Era o atmosferă deosebită, cutremurătoare.

Dintr-o dată, parcă targa s-a transformat într-un tron de lumină neobișnuită, cum nu mai văzusem. Pe tron ședea Valeriu, viu, cu mâinile sprijinite pe rezemătoarele tronului și cu o figură plină de lumină. Tot tronul a fost cuprins de un nor roz, foarte luminos. Valeriu în întregime era o lumină. Fața parcă-i ardea și era foarte zâmbitor. Cu tot cu tron se ridica încet în sus. Se uita în jos la noi și ne făcea semn cu mâinile. Ne-am uitat în sus până când, tot ridicându-se, nu s-a mai văzut

decât o lumină care încet a dispărut și ea. Ne-am risipit îngândurați. Mai târziu, aveam să aflăm că Valeriu murise în ziua în care am avut visul” [*Sfântul închisorilor*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2007, pag. 200].

Una dintre cele mai impresionante mărturii despre minunile făcute de Valeriu Gafencu îi aparține lui Octavian Anastasescu:

„Bolnav de TBC, pe la începutul lunii mai 1951, - povestește Octavian Anastasescu - am ajuns la Târgu-Ocna. În cele trei luni și jumătate, cât am stat în această închisoare, l-am cunoscut pe Valeriu Gafencu. Fusesem prevenit de ceilalți că este un sfânt în viață. Lucrul acesta l-am simțit și îl mărturisesc și eu. Din mai multe întâmplări deosebite trăite în preajma lui, o să mă opresc doar la câteva.

În discuțiile pe care le-am purtat, mi-a vorbit adesea și m-a îndemnat să spun rugăciunea către Iisus. M-a sfătuit să fac această rugăciune folosind o anumită tehnică; cu mâna pe puls, fiecare bătaie trebuia însoțită cu un cuvânt al rugăciunii. Mă străduiam și eu să spun rugăciunea în timpul în care stăteam întins pe pat și nu aveam altă ocupație. Când ne întâlneam, Valeriu mă întreba despre rugăciune. Îi spuneam că mă silesc, dar cu toată străduința mea nu am ajuns să spun rugăciunea așa cum trebuie, adică cu inima.

- Fii atent, mi-a spus el, va veni un moment în viața ta când, fără să provoci inima, ea va cânta singură rugăciunea și tu o vei auzi.

Aceste cuvinte ale lui, pe care nu le-am prea luat în seamă, au fost o adevărată profeție. După eliberarea din închisoare, mi s-a stabilit domiciliu obligatoriu. Nu aveam voie să ies din perimetrul stabilit de Securitate. Într-o zi nu am mai ținut cont de această interdicție și m-am dus să vizitez un prieten. Când m-am întors acasă, am găsit-o pe mama îngrijorată. Securitatea mă căutase și, cum nu m-au găsit, l-au luat pe tata, lăsând vorbă să mă prezint a doua zi la ei. A doua zi m-am dus la Securitate. M-au băgat într-un fost garaj, transformat într-un fel de sală de ședințe. Apare o haită de vreo 5-6 securiști, se așează și încep întrebările de rutină. În timp ce le răspundeam, s-a petrecut un lucru deosebit. Parcă am fost învăluit într-un fel de sferă luminoasă. Am simțit un parfum ceresc, ceva ce nu se poate descrie în cuvinte. În timpul acesta, îmi auzeam inima cântând rugăciunea: «Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul». Mă simțeam foarte ușor, ca și cum legile gravitației fuseseră suspendate. Securiștii nu-și dădeau seama ce se petrecea cu mine și continuau să-mi pună întrebări. Interesant e faptul că auzeam că mi se pun întrebări, dar nu înțelegeam ce mi se spune. De asemenea, îmi auzeam vocea răspunzându-le, fără să știu ce spun. Starea aceasta deosebită a durat trei, poate chiar patru ore. La un moment dat, unul dintre ei a spus:

- Să lăsăm asta!

În momentul acela, starea a dispărut și lucrurile au reintrat în normal. Securiștii au plecat. La anchetarea mea asistase și un plutonier, însărcinat cu paza. Rămăși singuri, pe când ieșeam din cameră mi-a spus:

- Șefule, dacă în România ar exista numai o mie de inși ca dumneata, praful s-ar alege de Securitate!

Ce întrebări au putut să-mi pună? Ce am răspuns eu? Nu știu. Mi-am amintit cum Hristos spunea apostolilor să nu se îngrijoreze când vor fi duși la regi și împărați, pentru că li se va da cuvânt căruia nimeni nu va putea să-i stea împotrivă.

Mi-am amintit, de asemenea, că Valeriu îmi proorocise despre momentul acesta atunci când mi-a spus că îmi voi auzi inima cântând rugăciunea către Iisus.

Despre darul înainte-vederii pe care îl avea îmi dădusem seama și din alte situații. Odată, de Înviere, eram la el în cameră. El stătea întins pe pat, iar eu priveam șirul de lumini al credincioșilor care coborau cu lumânările aprinse de la schitul de pe Măgura. Din patul său, Valeriu nu avea cum să vadă acest spectacol și eu îi povesteam ce văd. La un moment dat, m-am oprit. Atunci, privind în ochii mei, a început să-mi descrie el în continuare ceea ce vedeam.

- Ia uite, acum au ajuns la o serpentină, acum fac un ocol.

Stând în pat și uitându-se la mine, îmi descria cu exactitate tabloul acesta al creștinilor care se întorceau cu lumânările aprinse de la schit. Lucrul acesta m-a impresionat deosebit. Dar nu a fost numai asta.

Într-o zi i-am povestit ceea ce visasem cu o noapte înainte. Visul acesta era o repetare a unuia mai vechi, de înainte de arestare. Cu o noapte înainte de a fi arestat, m-am visat într-o biserică. Am petrecut mai mult timp uitându-mă la picturile de pe pereți. Am încercat apoi să ies din biserică. Am dat ocol bisericii pe dinăuntru, căutând să ies, dar nu am găsit nici-o ușă. Tot încercând să ies fără succes, m-am trezit. Dimineața i-am povestit mamei visul.

- Asta-i închisoare, mamă! - spune ea.

În noaptea următoare, pe la miezul nopții, am fost arestat. La Târgu-Ocna visul s-a repetat. Se făcea că eram în aceeași biserică, i-am recunoscut picturile, încercam iarăși să ies din biserică. De data asta am reușit. Nu știam cum să înțeleg visul. Semne de eliberare nu se întrezăreau deloc, ba, mai mult, îmi ajunsese la urechi

un zvon că în zilele următoare urma să fiu mutat cu cei care veniseră de la Pitești și care încercau să înceapă reeducarea aici, la Târgu-Ocna. Perspectiva aceasta mă îngrozea pur și simplu. Mă gândeam chiar la sinucidere. Îngrijorat, i-am povestit lui Valeriu visul și i-am vorbit de temerile mele legate de posibilitatea de a fi mutat în cameră cu reeducații.

- Nu-ți fie teamă, frate Octaviane! Mâine vei fi eliberat.

Am rămas siderat. M-am uitat la el, crezând că delirează din cauza temperaturii. Nu aveam nici un semn care să mă facă să sper că voi fi eliberat.

- Nu te mira, mâine vei fi eliberat! - a repetat el.

Chiar așa s-a întâmplat. A doua zi a intrat în cameră un căpitan de Securitate și a întrebat:

- Care ești, bă, Anastasescu? Fă-ți bagajul!

M-au dus la Bacău, de unde în aceeași zi - așa cum a spus Valeriu - am fost eliberat”. [Mărturie dată de Octavian Anastasescu monahului Moise Iorgovan de la Mănăstirea Oașa în februarie 2006, preluată din volumul *Sfântul închisorilor*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2007, pag. 164-167].

Mărturia de mai sus, apărută în volumul *Sfântul închisorilor* [<http://www.scribd.com/doc/67635785/Valeriu-Gafencu-Sfantul-inchisorilor-complet-1921-1952>], este o mărturie aparte. Pentru că, deși în majoritatea relatărilor despre minuni făcute de sfinți, cei care au beneficiat de ele sunt oameni obișnuiți, Octavian

Anastasescu este un om ieșit din comun - și lucrul acesta se poate vedea și din experiența mistică pe care a trăit-o în ancheta în care inima sa a început să cânte rugăciunea lui Iisus.

Este un om care în anul 1947 a intrat primul la Facultatea de Filozofie, dar care se consideră nevrednic să fie băgat în seamă: „Eu nu fost printre vârfuri, eu nu am fost cu elita, eu am fost cu mulțimea”.

Mi-a fost greu să îl conving să vorbească despre trecutul său. Mai mult chiar, nici măcar soției sale nu i-a spus multe lucruri din viața sa de închisoare. După primul interviu pe care i l-am luat, soția sa a mărturisit: „Vai, dar eu nu știam până acum trei sferturi din ce v-a spus azi”.

El ar fi vrut să îmi vorbească doar despre Valeriu Gafencu pe care, așa cum spune, „l-am canonizat în inima mea”. Dar m-am gândit că un om care a trăit experiențe atât de deosebite lângă sfântul închisorilor nu are cum să nu aibă, la rândul său, o poveste deosebită.

În această carte apar fragmente din interviurile pe care i le-am luat lui Octavian Anastasescu. (Am considerat că nu este necesar să tipăresc și întrebările care i-au fost puse. În forma tipărită, textul seamănă mai degrabă a jurnal). După ele am anexat și câteva materiale despre Valeriu Gafencu.

L-am cunoscut pe Octavian Anastasescu la o conferință despre sfinții închisorilor pe care am ținut-o la Ploiești. Atunci, el a vrut să vorbească despre ajutorul primit de la Valeriu Gafencu. Era prima oară când auzeam un fost socialist vorbind despre sfântul închisorilor. Mi-am dat seama că o astfel de mărturie poate avea un impact mult mai mare decât al foștilor legionari, care pot fi acuzați (cum a fost acuzat și părintele Arsenie Papacioc) că fac reclamă unuia de-al lor.

Nu mă așteptam ca după această întâlnire să am bucuria de a mă număra între prietenii săi. Mai mult chiar, prietenii mei Ciprian Voicilă și Sergiu Ciocârlan, alți doi scriitori interesați de fenomenul concentraționar, au avut și ei bucuria de a intra în grupul apropiaților lui Octavian (Ciprian Voicilă ajutându-mă chiar la realizarea unuia dintre interviuri). Am rămas impresionați de căldura sufletească a acestui om, de modul în care știe să se apropie de ceilalți.

Mi-aș dori ca tinerii din România să înțeleagă că sunt din ce în ce mai puțini supraviețuitori ai temnițelor comuniste de a căror mărturie se pot folosi.

Danion Vasile

Lângă Valeriu Gafencu

Octavian Anastasescu

Datoria mea față de Valeriu Gafencu este atât de mare, încât trebuie să spun cuiva cine a fost el pentru mine, și că nu-mi pare rău de atâta suferință pe care am îndurat-o timp de un an și trei luni, trecând nu prin multe închisori și netrecând nici prin suferințele prin care au trecut alții...

Am împrumutat o carte de la femeia de la pangar, de la noi, de la Biserica Sfântul Nicolae din Ploiești: *Amintiri din mlaștina disperării*, de Dumitru Bordeianu... Știam de ea. Dar sufletul meu, acum, nu că e rebegit, șubrezit, dar nu mai e capabil să fie chemat să afle ce s-a întâmplat și altora. Mi-a dat acea femeie o carte pe care n-am terminat-o nici acum, de vreo două luni de zile. Prin ce au trecut ăia și prin ce am trecut eu - deși eu îmi dau seama că cele prin care am trecut au fost lucruri grele! Dar când iau cunoștință - și sunt sigur că Bordeianu și alții n-au îndrăznit să spună tot, tot, tot, de teamă de a nu fi pierduți! - nu pot să citesc mai mult de zece pagini... și dau cartea la o parte, și citesc altceva...

Maica Domnului pentru mine este o adevărată mamă

Maica Domnului pentru mine este o adevărată mamă. Nu pot să spun nici a doua mamă, nici prima mamă... Ci o adevărată mamă. M-a ajutat, mai ales în pușcărie, în mod discret, dar de-o discreție nemaipomenită. După un timp și răstimp, îmi aduceam aminte, și ziceam: „Numai ea a fost!”. Aveam niște semne. Nu știu cât de mult mă va ajuta în ultima clipă a vieții. Cred că mă va ajuta în mod tot discret. Dar nu știu dacă o să mai îmi dau seama dacă ea a fost sau nu.

Atâta liniște se așază în sufletul meu când mă gândesc la ea, că parcă sunt alt om. Și păcate... ehe, am cu ghiotura. Nenorocirea mea este că mi-a fost dat să le conștientizez. Sunt unii care trec pe lângă ele. Totuși, nu știu dacă aș putea să număr până la cinci păcate pe care le-am făcut împotriva oamenilor, a semenilor. N-am avut acest îndemn să fac rău. Deși tainele cu ton bisericesc - „iubește-l pe cel ce te blestemă, binecuvântează...” - le-am aflat târziu. Dar mi-am dat seama că ele au lucrat în mod cu totul și cu totul discret. Eu - dictonul *meden agan* al lui Protagoras, „nimic prea mult”, tot ce este prea mult strică - l-am avut din naștere, de la mama; semăn foarte mult cu mama.

Am avut un mare protector, un mare ocrotitor: pe Maica Domnului. De la mama, de când eram mic, tot am avut eu impresia că cineva, la necaz, mă trage de păr în sus și mă scoate din consecințele necazului. Am fost, atât în timpul detenției cât și după, în situații în care nu știu cum altcineva ar fi făcut față, însă eu, în chip minunat, uimitor, de necrezut - aveam o inspirație care mă scotea din necaz. Situații de felul ăsta au fost prea multe, care au intrat în neobservare, în uitare.

Am luat cunoștință întâmplător, citind, de o expresie franțuzească: „Nu vorbești, ci rostești ca și cum cineva ți-ar șopti la ureche”.

La anchetă îmi spunea uneori tainic cineva ce să răspund. Nu auzeam o voce. Ceva aproape mistic... Îmi veneau idei pe care în stare de limpezime a minții, de neatingere a situației mele prin înfricoșare, prin alte metode, nu le aveam - destul ca să-mi dau seama că cineva lucrează lângă mine. De lucrul acesta am fost foarte convins, întrucât s-a repetat de foarte multe ori.

M-am născut în anul 1928, în luna noiembrie, ziua 28. Când a murit Friedrich Engels. În clasa întâi, a doua, a treia, eram copil de altar, cât am fost la Moreni. Eu am avut un sfânt protector care m-a ajutat de mic copil. Eu ieșeam cu părintele Nicu Popescu, cu lumânarea, îmbrăcat în veșmântul acela. Toți clienții lui tata - tata a fost croitor - nu mă întrebau: „Ce face mama?”, ci mă întrebau: „Ce face popa?”

„Doamne, ajută-mă, ca să pot să ajut!”

N-am fost legionar. Securitatea a avut îndrăzneala să-mi spună: „Bă, tot comportamentul tău este comportament de legionar!”. Pentru felul meu de a fi, de a mă purta cu oamenii. Dar mi-au zis: „Te-am căutat din clasa întâi de liceu: nici urmă de legionar! Tu ești socialist, bă! Și ești mai periculos pentru noi decât toți legionarii, pentru că ne cunoști teoriile!”. Am apucat să le cunosc intențiile lor - ce urmăresc, de ce sunt în stare. Am spus: socialist sunt din clasa întâi de liceu, adică dinainte de a deveni elev la liceul militar. Dar fără să știu ce e aia socialism. În fața sărăciei, a omului sărac, mă copleșesc niște sentimente dureroase. Nu pot să suport un om sărac lângă mine. O parte din rugăciunea mea de seară, de fiecare seară, este: „Doamne, ajută-mă, ca să pot să ajut!”. Deși am fost ne iubitor de bani, Îi mulțumesc lui Dumnezeu că nu mi-a lipsit nimic din ceea ce aveam nevoie. În rugăciunea mea de seară, există această vorbire: „Doamne, dă-mi mie ce știi Tu că-mi trebuie, cât îmi trebuie, și când îmi trebuie, și nu mai am nevoie de nimic”. N-am invidiat pe oamenii care au bani... În schimb, i-am compătimit pe cei săraci. Mama mea, cunoscându-mă, pentru că eram fiul ei, mi-a spus: „Mamă, nu-ți face pomană cu toți, pentru că nu toți merită să fie ajutați... Mulți sunt înșelători...”. Ei, dar nu pot să mă las de învățătura, de ordinul pe care l-a dat un necunoscut care spune: „O mână-ntinsă în fața mea și care cere ajutor este ca o barieră peste care nu pot să trec”. Lucru mare spus...

Eu sunt socialist de pe vremea când am dat examen la Liceul militar Mănăstirea Dealu, liceu de elită, în anul 1939. Vreo 600 de candidați pe 30 de locuri. Și am dat examen și am obținut media 7,13. Intrați - 30 de inși. Ultimii zece aveau media 5,00, iar media mea de 7,13 se încadra cam pe locul 15-16.

Eram în Moreni. Și primim o scrisoare: „Domnule Anastasescu” - se adresau tatălui meu - „vă felicităm pentru rezultatul obținut de fiul dumneavoastră la examenul de admitere în Liceul militar Mănăstirea Dealu, însă, datorită situației sociale pe care o aveți, fiul dumneavoastră nu poate să se încadreze între fiii de elită ai țării” - ofițeri superiori, miniștri, bogați, oameni de elită.

Tata s-a dus la învățătorul meu, care era și directorul Școlii de aplicație la Ploiești - am făcut clasa a IV-a la Ploiești, Borcea Vasile îl chema. Și în 24 de ore, tata, care era croitor, i-a făcut un costum de haine, i-a cumpărat pantofi, pălărie, l-a îmbrăcat elegant... Învățătorul a zis: „Nea Mitică, mergem la Armand Călinescu!”. Și l-a luat pe tata și s-au dus la Armand Călinescu.

Au fost primiți în cinci minute de secretară. Și-i povestește tot, îi arată scrisoarea. Și Armand Călinescu îi ordonă secretarei să-i facă legătura telefonică cu Comisia de admitere la Liceul Militar, care se întrunea la Mihai Viteazul, în București. A obținut imediat legătura și vorbește cu președintele comisiei, profesorul de geografie Pavelescu. Îmi povestea Borcea că, atunci când era acolo, „nea Mitică își strânsese pălăria la subraț așa de tare că dacă avea o cioară, o omora...”.

Apăruse în ziar, în ziua aceea, numele celor reușiți. Și Anastasescu nu era! Și-i arată învățătorul lui Armand Călinescu, și zice: „Ia uite, domnule! A obținut media 7,13. Uite coala zece inși cu media 5,00 și băiatul ăsta nu-i primit - și uite din ce motiv: pentru că face parte dintr-o categorie socială inferioară și că nu e cazul să ne stricăm noi treburile aici, la Mănăstirea Dealu...”. Deși erau acolo și câțiva fii de țărani, dar simbolic, ca să arate că ei îndeplinesc porunca lui Nicolae Filipescu (una

din marile figuri ale României, în legătură cu intrarea României în război alături de Franța... împotriva Germaniei) de a întinde o mână fiilor de țărani.

El s-a luptat foarte mult să ridice o generație de tineri crescuți în frica lui Dumnezeu și numai a lui Dumnezeu. Așa era scris pe frontispiciul lui: „Din acest liceu, de la Mănăstirea Dealu, vor ieși numai puii de lei paralei crescuți în frica lui Dumnezeu și numai a lui Dumnezeu”.

Și Armand Călinescu, pe un ton plin de vehemență și de revoltă chiar, a zis: „Imediat în ziarul de mâine să apară că, pe lângă cei anunțați în ziarul de azi, a fost admis candidatul Anastasescu Silvestru Octavian!”. Și, într-adevăr, am cumpărat Universul, și scria acolo: „Adaos la lista celor înscriși în liceu”. Scrisoarea aceea cu „Fiul dumneavoastră nu poate face parte din fiii de elită” m-a făcut să fiu socialist, fără să știu la început ce e aia. După aia mi-am dat seama. Tata n-a fost un om bogat, dar a putut să crească cinci copii, din care trei au murit de tineri. Era un meseriaș excelent! Veneau la el ploieșteni... toți cocoșații, toți crăcănații veneau și-și făceau croiala în stofă la tata. Două clase primare avea și el. Pentru că frate-său mai mare - Vasile îl chema - zice: „Băi, tu vrei să ai, ca mine, patru clase primare? Tu ești mai mic ca mine!”. Și l-a scos de la școală și l-a băgat ucenic la croitorie. Și tata s-a făcut croitor - un croitor talentat.

Bineînțeles că în clasele întâi și a doua eram văzut de colegii mei - printre care era și Mihai, băiatul lui Ionel Moța, și nepotul generalului Macici, fostul comandant al cavaleriei, și fiul lui George Brătianu, care a murit în echipa exploratorului francez Jacques Cousteau... Mai erau Constantin Bălan, fiul administratorului palatului regal, Bălan... și mai erau mulți așa... dar erau și alții, în special din Târgoviște. Majoritatea dintre ei erau franțuziți de guvernante, de chestii... Franceză de asta, *de bloc*... Și am început să învăț și eu. În clasa a treia a început latina. Toți, majoritatea - boacănă! Ei, atât de mult am iubit eu limba asta...

Prin o mie nouă sute optzeci și nu-știu-cât, când se aniversau nu știu câți ani de la înființarea Liceului militar... cred că era în 1982... eram mulți, din toate generațiile, adunați la mănăstire, la monument. Profesorul meu de latină, Victor Brânduș, a luat cuvântul. Și m-a văzut prin mulțime, m-a recunoscut după atâția ani, și a zis: „Mă bucur că printre dumneavoastră îl văd și pe cel mai bun elev al meu din toate clasele: Octavianus Anastasescu!”. Ei, vă dați seama ce emoție - pe care n-am primit-o cu dragoste, pentru că toți se uitau la mine... Dar, nu mi-a plăcut, dom'le, să fiu într-o stare de triumf personal față de alții! Nu!

Sunt foarte mulți care nu au făcut închisoare și care sunt mai valoroși decât mulți care au făcut închisoare și s-au dovedit nevaloroși. Iată alt paradox! Tare mult mi-a plăcut discreția - nu și ascunderea propriu-zisă, ascunderea de alții - nu! Discreția! Asta e altceva. Discreția e altceva decât ascunderea. Discreția este, după mine, un dar de la Dumnezeu, de a te comporta în așa fel încât să știi tu despre tine mai mult decât să știe alții despre tine. Mie mi-a plăcut omul-masă: acolo unde e grămada, acolo să fiu și eu.

Și am avut profesori care nu mă înghițeau, cum a fost, de exemplu, locotenentul-colonel Cernescu, de științe naturale, care a avut impresia că eu i-am pus pioaneze pe scaun, dar i le pusese altcineva. Dar el m-a văzut pe mine uitându-mă pe scări, când el urca spre clasă, la Predeal - unde se mutase liceul în 1940, după cutremur... Se făcuse la cutremur mănăstirea praf... dar a fost o disciplină extraordinară, pentru că nimeni n-a pățit nimic, deși se dărâmasse tot... pe dealul ăla, acolo, s-a zguduit...

Mama mea era o credincioasă foarte discretă. Nu arăta față de nimeni asta... Îl suporta pe omul păcătos, răul care i se făcea... Făcuse doar două clase primare, atât. Tata era mai puțin credincios, dar fără să fie un necredincios.

Auzisem că vreo cinci-șase inși, din grupul nostru anticomunist, fuseseră arestați. Dar eu, care eram inițiatorul acestei acțiuni, soldată cu insucces total, nu fusesem încă arestat...

Știu că i-am povestit mamei un vis. În noaptea de 5 spre 6 august 1949, m-am visat că am intrat într-o biserică. Și am luat-o de la primul sfânt, de la prima pictură de pe dreapta, am luat și-am făcut înconjurul bisericii și-am memorat toți sfinții de pe pereți.

Vizitând eu biserica așa, de-a lungul, am dat să ies. Când să ies, ușile erau închise. N-am putut să ies. Și m-am trezit, și i-am povestit mamei visul meu. „Aoleu... Asta-i pușcărie!”. Mama nu știa nimic de mine, ce și cum făceam cu grupul meu. Visul a fost între 5 și 6 august. În noaptea dinspre 6 spre 7 august a anului 1949, când am fost arestat, mi-am adus aminte de vorba mamei: „Asta-i pușcărie, mamă”...

În noaptea de 6 spre 7 august 1949, când aveam 21 de ani neîmpliniți, aud un zgomot în ușa de la gangul casei - eram atât de sigur că în noaptea aceea mă va aresta, că deși era 1.00 noaptea, eram îmbrăcat. Am avut această presimțire.

„Liberi în cer, mă!”

Mi-a plăcut să mă jertfesc pentru semenii mei. De asta am ajuns să primesc, la Curtea marțială, categorisirea de om ostil Uniunii Sovietice, acuzat de uneltire împotriva ordinii sociale de stat, socialiste.

Făceam parte dintr-un grup de tineri care ne puseserăm în gând să confecționăm un aparat de radio-transmisie și să anunțăm în străinătate ce se întâmplă în România. Dar între noi securitatea a băgat un agent, pe nume Victor Niculescu - care a murit, având pe suflet cel puțin 600 de ploieșteni băgați în pușcărie din fărâdelegile lui. Noi n-am avut un plan de acțiune concret - ce să facem, cum să facem, pe ce ne bazăm. Eram doar niște revoltați împotriva comunismului. Eram din diferite categorii. Majoritatea elevi. Și am avut în mijlocul nostru un grec, Ion Antonio, fost marinar, care a fost băgat, împlântat în organizația noastră.

Când grupul meu a fost prins, a fost băgat într-o încăpere, nu pot să-i spun celulă. Eram toți, împreună și cu alții, din alte organizații, dar mai puțini; majoritatea o formau cei din grupul meu.

Când grupul nostru a fost prins, grecul, ca să dea de treabă securității, organizează o evadare. Eu, care eram sceptic în materia asta, primesc de la un băiat foarte bun, dar foarte credul, Gaftoi George, vestea: „Unchiule” - nimeni nu-mi spunea pe nume. Mi se spunea așa pentru că aveam un nepot de verișoară de-al doilea, Bădicioiu Ilie - unul dintre primii turnători ai mei după eliberare. Și organizează grecul o evadare. Și vine Gaftoi la mine și-mi spune: „Unchiule, la noapte evadăm!”. „Ce faceți, mă?”. „Evadăm”. „Și unde mergeți?”. Zice: „Ne așteaptă două autobuze la capătul străzii”. Eu mi-am dat seama imediat că e o cursă. Zic: „Dar de unde? Cine ți-a spus?”. „Antonio”. Eu aveam dubii serioase asupra grecului. Și zice: „Tu, ca să vadă

toți, pentru că după tine or să se ia toți, vii și dai gratiile la o parte”. „Păi, cum să le dai, mă?”. Zice: „Deja s-a umblat la ele”. „Adică, cum?”. Zice: „Un om a ieșit așa și a plecat”. Zic: „Când? Cine a făcut asta?”. Zice: „Păi, cutare”. Zic: „Bine, mă”. Erau toți îmbrăcați. În spatele meu - eu stăteam într-un pat mai sus și sub mine era un țigan, pus anume să audă ce se vorbește. M-am prins că e o cursă. Și mă dau jos din pat, mă duc la gratii, pun mâna pe una și văd că se mișcă. Zic: „Aici este teatru!”. M-am dus repede, am luat un ciorap, am șters locul unde am pus mâna, să nu rămână amprente - eram dibaci de mic - și stau și mă uit: nici țipenie de gardian. Mă uit sus, acolo, unde era turelă de asta - nimic! Când am văzut, am zis: „Aici e școală mare!”. Mă duc la țigan, îi dau pătura de pe cap și-ncep să-i dau în cap. Și a început țiganul să urle: „Au! Au! Mă omoară!”. Doar, doar, o să vină vreun paznic... Nimic, nimeni, deși, de obicei, când se auzea un zgomot, gata, veneau imediat. Și, dă-i bătaie țiganului! Și-am ordonat să nu plece nimeni: „Toată lumea se dezbracă și intră în pat!”. Toți au executat ordinul - eu eram doar absolvent de liceu militar, dar știam să dau ordine.

A doua zi, vine gardianul șef. Zice: „Ce s-a întâmplat aici?”. Și țiganul a început: „M-a bătut ăsta de sus!”. „Și de ce l-ai bătut, mă?”. „Mi-a furat medicamentele”. De unde medicamente, acolo? Doar doi inși primeau medicamente acolo: unul, Dupont, și unul, Vulcănescu, care era nepotul lui Mircea Vulcănescu. Ăștia doi primeau prin cineva vitamine, chestii... „I-ai furat medicamentele, mă?”. „Ce medicamente?”. Și mi-a dat ăla o palmă!... Și s-a terminat bâlciul. Gaftoi vine la mine: „Unchiule, n-ai făcut ce trebuia. Trebuia să ne lași să evadăm”. „Mă, nenorocitul, nu mai era unul în viață!”. Și să vă spun de ce. Când am plecat de la penitenciarul din Ploiești spre Brașov, unde trebuia să fim judecați de Curtea marțială, același Gaftoi vine la mine și-mi spune: „Unchiule, la Timiș o să oprească mașina, ca să ne facem nevoile”. Zic: „Dar de unde știi tu, mă, că la Timiș?”. „Același Antonio, împreună cu unul, Murgoci, știu că o să oprească mașina la Timiș. Unchiule, cu Timișul, cu chestii... când ai să spui tu: «Fuga!», atunci ne răspândim”.

Am căutat să fiu ultimul. Toți ostașii care însoțeau camionul erau cu arma pregătită. Și un locotenent major, unul, Simion, stătea și ne privea. Am ținut să ies ultimul. Nici n-am coborât din camion și am zis - toți erau informați că trebuie să evadeze, toți! Se dusesse vestea. Am strigat: „Toată lumea în mașină!”. Știți cum s-au năpustit să intre în mașină? Ca nebunii, domnule! În firea lor, în instinctul lor, știau cam ce-i așteaptă. Ce mi-a zis ăsta, George Gaftoi, la Brașov? „Unchiule, toată lumea a avut încredere în tine, dar uite ce ne-ai făcut! Eram liberi acum!”. „Liberi în cer, mă!”.

După ce am ieșit din pușcărie, eram pe Strada Franceză, aud o voce: „Domnu’ Anastasescu! Domnu’ Anastasescu!”. *Domnul* - nu *tovarășul*. Mă întorc. Cine era în spatele meu și fugea? Simion, ofițerul care ne ducea de la Ploiești la Brașov. Acum nu mai era în securitate, era șef de cadre la Uzina 1 Mai. Zice: „Stai nițel!”. Am stat, m-am oprit. Ce-o fi vrând ăsta de la mine? Când s-a apropiat, l-am recunoscut că e el. Eu nu-l văzusem pe el decât în haine militare, și acum era civil. Zice: „Când or ieși din pușcărie toți ăia cu care ai fost, să-ți lași pantalonii jos și să vină unul câte unul să te pupe-n fund! Pentru că, dacă trăiesc acuma, trăiesc numai din cauza matală!”. Asta a fost confirmarea unui lucru pe care eu deja îl știam, că evadarea era de fapt o farsă, ca să ne poată împușca.

În fine, am ajuns la închisoarea din Braşov. Acolo era politruc unul, Lazăr, un pitic evreu, scăpat de la Auschwitz. Eu spuneam poveşti religioase. Şi-i învăţam pe mulţi să se roage. În acest timp, Stalin îi dă ordin lui Gheorghe Gheorghiu-Dej să-i aresteze pe toţi sioniştii şi iehoviştii, considerându-i agenţi americani.

Şi era acolo, pe etajul unu, o celulă cu ardeleni iehovişti, martori ai lui Iehova - pentru că Ardealul a fost poarta de intrare a tuturor mizeriilor sectante. Şi mă cheamă politrucul. Zice: „Băi, tu eşti ăla cu religia în camera aia, nu?”. „Ce religie?”. „Îi înveţi pe ăştia rugăciuni! Păi, în loc să vă pocăiţi, voi aţi venit aici să faceţi religie?”. Şi, cum era el mic, aşa, şi eu mai înalt ca el, s-a gândit el că dacă, de la înălţimea lui, vrea să-mi dea o palmă, nu mă ajunge. Şi a ţopăit în sus, ca în palma aia pe care mi-o dă, să se adauge toată greutatea corpului său. Şi mi-a dat cea mai puternică palmă pe care am primit-o în viaţa mea. A fost grozavă. M-a ameţit. Şi-i dă ordin gardianului: „Bagă-l în camera cutare!”. Când m-a băgat acolo... erau şase inşi, mărunţei de stat, îmbrăcaţi aproape toţi la fel, şi toţi cu jambiere până-n genunchi, de lână, groase. Zice unul dintre ei: „Tu eşti cu Hristos, mă?”. Când am văzut în ce grup de oameni am intrat, mi-am zis: „Nu merită răspuns!”. Şi nu le-am dat nici un răspuns. Şi m-au pus la chinuri. Dar la chinuri foarte rafinate: m-au pus la foame, la sete şi la nesomn. Şi la întrebări veneau fiecare, îmi dădeau cu gamela pe la nas, cu mâncare... Ziceau: „Te lepezi de Hristos?”. Nu le dădeam nici un răspuns, nici da, nici nu. Dintre toate, Maica Domnului mi-a luat foamea, mi-a luat setea, dar nu mă împăcăm cu nesomnul. Cel mai mare bine pe care mi-l făceau era când, în dorinţa lor de a mă umili, mă puneau să mă aşez în genunchi. Alea erau momente de relaxare pentru mine: stăteam cu fundul pe călcâie. Şi era unul care şi dădea semn când închid ochii. Şi iar mă trezea... Dar, oricum, aveam o stare aşa, de amorţală, de pierdere, care mă ajuta să mă păstrez în firea mea. Şi am stat cu iehoviştii ăştia vreo şase sau şapte zile - nemâncat, nebăut, nedormit. Se deschide uşa şi gardianul: „Anastasescu Octavian!”. „Da, eu sunt”. „Poftim afară!”. Am ieşit afară. Zice: „Astăzi mergi la proces”.

M-a blagoslovit Dumnezeu, după atâta necaz pe care l-am suportat din cauza iehoviștilor, ca în anul 2008 să mă mut unde locuiesc acum, la vreo câțiva metri, zeci de metri, de localul de rugăciune, de adunare a iehoviștilor. Ce noroc pe capul meu... În fiecare duminică trec prin fața lor. Sumedenie de oameni distinși la chip - bărbați, femei, tineri, bătrâni, copii ținuti de mână. Îi ia și îi duce adunări... Și-i văd înmulțindu-se, din duminică în duminică. E un cuib al lor aici foarte puternic. Oameni bine îmbrăcați, stilați. Și, dacă mă doare ceva, mă doare faptul că aceștia reprezintă un pericol mare americanesc, venit tot prin Ardeal, pentru că Ardealul a fost poarta de intrare a sectelor. N-am auzit nici o predică sau vreo învățătură din partea preoților despre pericolul pe care-l reprezintă această sectă care e în creștere. Să zică: „Măi, creștinilor, fugiți de astfel de pramatii!”...

Într-o zi, într-o duminică, m-a oprit o femeie și mi-a dat o broșurică... *Turnul de veghe*. M-am purtat foarte delicat cu ea, ca să-i arăt că creștinii sunt cu totul altceva decât consideră ei, și i-am povestit că în așa ceva nu cred și că la religia lor, la cultul lor n-aș trece nici dacă m-ar omorî cineva.

Îmi fixaseră data procesului. Și nu știu de unde am avut puteri să pot să merg de la închisoare, pe jos... Ăștia cu partidul deja organizaseră niște grupuri - muncitori, studenți, ce erau, nu știu - și pe drum au început să ne huiduiască. Eram un grup mare. Și am ajuns la proces. N-a fost singura dată. M-am dus de vreo patru-cinci ori. Și președinte era unul, Lazăr, Teodor Lazăr, și procuror, Ciurea. La proces, întrebați fiind, fiecare mai dădea câte un nume, fiecare dădea vina pe altul. Eu am avut o atitudine cu totul aparte. Plecasem de la securitate cu propunerea de condamnare de la 7 la 15 ani. Motivul: propagandă ostilă împotriva Uniunii Sovietice și articolul 209, acțiune potrivnică regimului socialist.

Nu știu cum s-a întâmplat, că am căpătat simpatia președintelui și a procurorului, când au văzut poziția mea, care se voia demnă, și n-am dat vina pe nimeni, deși eram unul care știa cele mai multe lucruri. Mă acuzau mulți, dintre care unul, Zamfirescu Constantin, care devenise, după eliberare, șef de stație de benzină la Slobozia, în drum spre Mangalia. Asta o știu de la securistul meu care venea la mine să-i dau cartofi și mere, pere, ceapă.

Lucram la I.L.F. Prahova, la Întreprinderea de Legume - Fructe. Zice: „Bă, Zamfirescu ăla al vostru ne dă benzină și când ne ducem spre Constanța, și când ne întoarcem! Și tu nu ești în stare să ne dai un sac de cartofi?”. Zic: „Dacă am aprobare de la director, sigur că vă dau! Eu nu pot să-i spun șefului de depozit să vă dea dumneavoastră ce doriți”. Lucrau, dom'le, ca-n țara lui Papură vodă!

Și m-am trezit cu condamnare de un an și jumătate. Toți au rămas înlemniți. Alții aveau patru ani, cinci ani, șapte ani. Eu, cel pe care îl știau de șef - un an și jumate! Grecul, omul securității, a lansat zvonul: „Ăsta ne-a băgat în pușcărie!”. Lui, grecului, i-au dat trei ani. După ce grecul a ieșit din pușcărie, imediat l-au primit în facultate. Și-a terminat facultatea și, fără nici un fel de practică, l-au băgat director la o întreprindere din Buzău, cu cauciuc...

La Braşov am întâlnit un judecător legionar, condamnat din 1941. La vreo trei luni de zile după ce l-am cunoscut, mi-a spus (încă nu ne dăduseră condamnările): „Domnule Octav, roagă-te la Dumnezeu să-ţi dea cât mai mulţi ani de puşcărie, pentru că adevărata dumitale libertate aici este! Răul cel mare va fi după ce te vei elibera. În libertate vei fi un om nenorocit”. Eram tânăr, n-aveam experienţa vieţii. Nu puteam să înţeleg ce vrea el să spună. Dar, zic, cum poate să fie mai rău ca în puşcărie? Dar a avut dreptate total! Peste 100%!

De la Braşov am luat şirul în trecere spre Canal. Toată lumea îmi spunea „studentul”, dar eu nu eram student, deşi intrasem primul la Facultatea de Filozofie, în anul 1947. Ştiu că am luat examenul, la care mi-a picat tema: „Comentaţi dictonul: Cunoaşte-te pe tine însuţi”. Din vreo trei sute şi ceva de candidaţi pe ţară, am ieşit primul. Tata, când a auzit, a zis: „Mă, băiatule... neam de neamul nostru n-a avut filozofi!”. Îi cerusem să mă întreţină. Cât am fost în liceul militar, cheltuiala lui a fost minimă. Eram semi-bursier şi plătea, pentru un an de zile, nici cât un costum de haine. Dar aveam mâncare, internat, dormit, cărţi, studii. Şi zice: „Îţi dau să te distrezi o săptămână de zile, şi după aia vii şi iei acul şi aţa!” - voia să mă facă croitor, pentru că n-avea cine să-i continue meseria...

Dar am fugit de-acasă. Neamurile nu mă primeau, de frica lui. Și, când eram în Brașov - toți mă știau de „studentul”, și ăștia de la administrație, pentru că așa, cu asta plecasem de la securitate. Și, nici una, nici două, mă întreabă: „Ce profesie ai?”. „Funcționar”. M-au trecut spre Canal. Dacă spuneam: „Student”, nimeream la Pitești. Ar fi fost groaznic. De la Brașov am trecut prin Văcărești, din Văcărești la Jilava, de la Jilava la Canal. În 1950.

Dumnezeu a făcut în așa fel ca lucrurile să se înnoade, ca să mă îmbolnăvesc grav. Ne-au făcut analize medicale, să vadă care avem sifilis și care nu. Asistentul ăla, când să-mi ia sânge, a văzut că nu-mi curgea sânge, ieșea o spumă roz. S-a uitat la mine și a zis: „Ar trebui să-ți faci testamentul, măi, omule...”.

„Roagă-te la Maica Domnului și te va ajuta!”

Și în prima zi de muncă la Canal am nimerit la ripare. Ce era riparea? Construire de cale ferată pentru vagoane, ca să ducă pământul dintr-o parte în alta. Și în prima zi, când am ajuns, descărcăm dintr-un vagon niște șine de cale ferată, făcute în Ungaria, grele, mari. De unde să avem putere să facem asta?

La un moment dat, la capătul celălalt al șinei era unul, Cocos, sifilitic. Și, când am luat șina de cale ferată, nu știu cum a hâțânat-o el, că i-a căzut din mână. Și, căzându-i lui din mână, reflexul s-a îndreptat către mine și am scăpat și eu șina de cale ferată, dar pe piciorul meu.

Partea bună a fost că aveam în acel moment piciorul pe un pământ moale, săpat, și lovitura nu mi-a tăiat piciorul. M-au apucat durerile, la degetul mare de la piciorul stâng. Și acuma am copită de cal, în loc de unghie, acolo. Și prin empatie, a trimis durerea la degetul mare de la piciorul drept (Aoleu, ce pățesc când îmi tai unghiile!).

Unul dintre deținuți zice: „Fă o gropiță în pământ, fa pipi în ea și bagă piciorul acolo!”. Și am făcut așa. Dar, de unde să treacă durerea? M-am infectat! Și a trecut doctorul - întotdeauna trecea un doctor așa, de la stânga la dreapta. Zice: „Ce-ai pățit?”. I-am arătat. M-am infectat. S-a făcut degetul mare cât un cartof. Cangrenă. Hai să-mi scoată unghia. Atunci m-am îndrăgostit eu de ceea ce înseamnă să fii medic. Un ungur, Ianoși, doctor Ianoși, a venit la mine: „Iartă-mă, dar n-avem anestezice. Va trebui să-ți scot unghia pe viu”. Și s-a aplecat și mi-a apăsător pe partea exterioară. Atunci am văzut și eu ce înseamnă un medic adevărat. A izbucnit puroiul, de i-a intrat și-n ochi, și-n gură, și-n nas, dar nu s-a lăsat până nu și-a terminat treaba. Și după aia s-a dus și s-a șters. Și a ieșit la puroi...

Și un doctor român, medic militar - Dumnezeu să-l odihnească în pace! - Brândușoiu, m-a văzut și m-a luat de braț și m-a dus la baracă, șchiopătând. Zice: „Am să mă mai ocup de tine!”. Și s-a ocupat. M-au bandajat, și-mi făcuseră pe picior ca un fel de galoș, de șoșon, cu pansament, și mă scoteau la muncă, în aceeași brigadă, la ripare. Din cauza scurgerii continue, cu praful pe care îl luam de la călcătură - pentru că nu mai aveam bocanc. Aveam piciorul drept bocanc, cu pansament, și nu mai putea să intre în bocanc, pentru că era pansamentul gros. Și a început să mă doară rău. Și a fost nevoie ca doctorul să-mi scoată pansamentul. Când să mi-l scoată, nu putea: se facuse ciment! Beton. Ziceau: „Ce facem? Îl tăiem?”.

La un moment dat, intră un evreu. Evreii purtau pantaloni scurți - făceau pe galanții! Și, când se chinuiau ăia să-mi scoată bandajul, vine unul cu o găleată mizerabilă, în care un om corect și simțit nici la porci n-ar fi dus mâncare, într-o găleată ca aia, din care ieșeau aburi. Era apă fiartă. Și o duce în față la evreu, săracul. Și ia Ianoși și-i bagă piciorul în apa aia fiartă, pentru că-i putrezise carnea pe picior. Și a scos Ianoși bisturiul și a început să radă hălci de carne din piciorul lui. În momentul acela, am leșinat, uitându-mă acolo. Și atât am mai auzit: „Acum!” - era momentul să tragă, să-mi scoată „cizma”. Și au reușit. M-am trezit din durere, transpirat, vai de capul meu.

Prezent acolo era doctorul Brândușoiu și a văzut mizeria care era la piciorul meu. Mi-a dat cu apă oxigenată și m-a luat la braț, să mă ducă la baracă, de mână, săracul. Zice: „Măi, băiatule, noi, aici, n-avem nici un fel de penicilină. Știi care e singura ta scăpare?”. „Care e, dom' doctor?”. „Să ai norocul să-ți trimită Dumnezeu o muscă, și musca să se așeze pe rană, și să fie o muscă care să facă ouă, din care să iasă viermi și să-ți mănânce mizeria care este acolo”. Când am auzit asta... vai de mine!

Când intru în baracă, nu puteam să intru de muște! Baraca mea era așezată lângă groapa unde își făceau nevoile tot sectorul ăla de barăci. Unde să găsești o muscă „sănătoasă” în toată mizeria de acolo, să se așeze pe rană? M-a apucat așa un dor de mama, și i-am zis în gând: „Mamă, trei copii mari ai pierdut... o să-l pierzi și pe al patrulea”. Și mi-am pus fruntea pe genunchiul drept și-mi luasem gândul de la orice lucru bun.

Dar, ce-mi spune doctorul? „Roagă-te la Maica Domnului și te va ajuta!” Era medic militar!!! - și pleacă. Și atunci mi-a venit în gând, și-am zis cu voce tare: „Maica Domnului, ai grijă de mine!”. În câteva momente, au dispărut toate muștele, toate au dispărut! Zic: „Ia uite, mă, nici de muște n-am noroc!”. Și mă apucase un fel de plâns. Și cum eram cu piciorul așa, descoperit, fiindcă era foarte cald, am simțit, la un moment dat, o gâdilitură. Mă uit: o muscă își lăsa ouăle. Zic: „Doamne, dă să fie musca aia salvatoare!”. A zburat musca și am acoperit cu o cârpă locul. Nici nu mai mâncam, nu dormeam, eram zăpăcit de tot. Dimineața, am dat cârpa la o parte și am văzut un mușuroi de viermi, care îmi ocupaseră toată plaga. Zic: „Să știi că ăsta-i norocul meu!”. Am pus cârpa la loc, ca nu cumva viermii să se ducă în altă parte, și a doua zi am reușit să-mi văd, pentru prima dată, osul. Ajunseseră viermii cu mâncatul la os. Mi-am văzut osul de la degetul mare - prima dată în viața mea când mi-am văzut osul! Mi-a trecut și temperatura.

După câteva zile, mă duceau la muncă. Mă duceau doi ardeleni, dintre care pe unul - dacă mai trăiește, să-l țină Dumnezeu sănătos! - îl chema Serafim, iar pe celălalt, Petrovan. Mă duceau de braț. Și, după aia, stăteam și mâncam, mi-aduc aminte, era fasole. Și stăteam pe scara de la baracă și mâncam cu multă plăcere. Cazanul din care servea era chiar în fața mea, și servea la rând. Și după ce am mâncat eu vreo jumătate de gamelă, scoate în ciorbalâcul ăla, pentru cine era la rând, o căpățână și zice: „Ia uite cine are noroc la oaie!”. Dar eu m-am uitat atent și zic: „Băi, nenorocitul, ăsta e câine, nu te uiți ce dinți are?”. Și a luat ăla și a aruncat căpățâna... Iar mie, pe dată, mi s-a făcut rău! Da, era câine! Mi s-a făcut rău! Într-un ceas, am făcut icter. Într-un ceas mi s-au îngălbenit ochii. Rău! Vomam, transpiram, neliniște. M-au scutit de muncă pe șantier.

Tot Brândușoiu, săracul, a intervenit la doctorul Hartman, evreu, care era șeful cabinetului medical. Și tot Brândușoiu zice: „Măi, copile, aici medicamente pentru icter n-avem. Dar îți dau un sfat. Aveți voie să faceți foc aici, în curtea lagărului. Fierbe-ți apa și bea pe zi trei litri de apă fiartă. Și stai pe partea dreaptă”. Ce să fac? Am făcut așa. Tare scârbos să bei apa fiartă!

Ei, și cu ajutorul lui Dumnezeu și al Maicii Domnului, am început să mă dezgălbenesc. Deși mă dăduseră să lucrez într-un mediu de scârbă: eram vidanjour... Cu mizerii... aveam niște cângi... Și am stat așa vreo două săptămâni. Eram bolnav, dar ei asta și așteptau: să se moară!

Apropo de moarte, când eram bolnav, că am făcut, după acest icter, dizenterie, și ieșeam noaptea să îmi fac nevoile de mai multe ori. Și noaptea aveai voie să ieși numai dacă-ți puneai cearșaful alb pe tine, ca să te vadă santinela. Și vreau să spun, cu durere în suflet, că toată paza la lagăre era făcută numai cu armată de olteni. Căinoși! Și, după gardul de sârmă, era o zonă interioară de interdicție. Dacă călcai, soldatul te împușca acolo, pe locul ăla, n-avea nici-o treabă: ai încălcat consemnul.

Din cauza bolii și a răului pe care-l aveam, n-am fumat, mă lăsasem de fumat. Și santinela zice: „Domnu’ deținut, aveți o țigară?”. „N-am, dragă, pentru că nu fumez. Sunt bolnav”. „Bine, bine!”. Voise să mă atragă în zona de interdicție, să tragă în mine, și i se dădea o lună de zile concediu acasă. Lucru care s-a întâmplat cu un student, Dumitrescu: un soldat l-a înșelat, l-a băgat în zona interzisă și l-a împușcat, a murit.

După ce am scăpat și de icter și de dizenterie, mă apucă o malarie... Ajunsesem un cadavru viu. Și mă trimiseseră la spart piatra, în afara coloniei. Și dădeam cu ciocanul în pietre, să le fac fărâme, cu puterile pe care le aveam. Deci: cangrenă, operație, icter, dizenterie, malarie. Atât mi-a mai trebuit, ca să părăsesc canalul: tuberculoza. Într-o noapte, am făcut o hemoptizie. Și Brândușoiu m-a luat și m-a dus la Hartman, care era radiolog. Și, parcă-i aud sentința, care a însemnat, pentru mulți ani, un lucru de care nu-mi vine să-mi aduc aminte. Sentința a fost: „Tuberculoză incipientă, ambele vârfuri. Scrie acolo!”. A scris și m-au scos de la munca grea. Și aveam grijă în baracă, acolo, de măturat, de nu știu ce... Și, la un

moment dat, pentru că boala era în evoluție, sunt propus pentru plecare la spital, sanatoriu. Dar toate s-au petrecut de așa manieră, încât să pot să ajung mai apoi la Târgu Ocna, ca să-l cunosc pe Valeriu Gafencu.

Veniseră la canal oamenii lui Țurcanu, reeducați la Pitești, și băgați și la Canal, ca și prin alte închisori. Mi-aduc aminte de o năzbâtie. La Brașov, a venit unul ca să ne îndemne să cerem să mergem la Canal. Pentru că el de acolo vine, și că e mâncare bună - dacă vorbeai în închisoare de mâncare, era ceva de speriat! Foamea era „la modă”. Mulți au căzut moral și psihic din cauza foamei. Ei, de lucrul ăsta, Maica Domnului a avut grijă de mine. Și mi-aduc aminte că la Brașov aveam pe unul fomist, Popescu, care visa noaptea și-i cerea mamei lui de mâncare: „Mamăăă... dă-mi ciorbă de varză, că mi-e foame!”. Din bucățița aia de pâine pe care o primeam, o parte i-o dădeam lui.

M-am uitat la unul dintre indivizii care spuneau că au venit de la canal și că muncesc, și mi-am zis: „Ăsta minte...” - am avut un talent extraordinar să descopăr minciuna! Zic: „Măi, șefule, vii de la Canal?”. „Da”. „Și ce-ai muncit acolo?”. „La lopată!”. Zic: „Ia arată mâinile, mă!”. Avea niște mâini cu piele de domnișoară! Zic: „Astea-s mâini de muncitor, mă, care vine de la Canal?”. „A, păi, să vezi, că nu vin acuma de-acolo... am mai stat prin alte închisori...”.

La Canal au venit niște studenți în medicină, reeducați. Făcusem prietenie cu unul Florin - nu-i spun tot numele, pentru că nevastă-sa trăiește... Ei, el era țărănist. Și s-a dat cu reeducații. Și vine la mine și-mi propune să măresc gașca: „Octave, asta-i calea!”. Zic: „Ce vorbești, mă? Tu ai înnebunit?”. În fine, a avut o discuție cu mine și, ca să iasă în evidență față de ăștia, care veneau să reeduce, copiii lui Țurcanu, se duce și-i spune brigadierului. Brigadierii erau făcuți din cei de la drept comun. Și parcă-l văd și acum: avea o bucată de carne lipsă la piciorul drept... avea vreo trei crime la activ... Și se duce și spune gardianului, care era pus să sprijine acțiunea ăstora. Și mă

toarnă ăsta, care mi-era prieten. N-are Ioil, proorocul, dreptate? *Nebun este acela care are încredere în om, căci omul este trup, iar trupul este stricăcios*. Așa este!

Și Dorobanțu, gardianul șef de baracă, mă ia de ceafă să mă ducă la Stănciugel. Stănciugel era brigadierul șef al șantierului. Stănciugel ăsta era un oltean, un haidamac, de-abia intra pe ușă. Stănciugel era o namilă, o secătură! Avea vreo nouă crime la activ. El era omul care l-a împins pe comandorul Atanasiu în cuptorul de cărămizi, și comandorul a ars de viu la Canal, la Poarta Albă. Și m-a dus la el. Zice: „Ce-i cu ăsta, mă?”. Zice: „Dom’ șef, nu vrea să se reeduce!”. Se ridică Stănciugel. Zic: „Ăsta, dacă-mi dă un pumn, m-a omorât”. Se ridică de pe scaun și ia direcția spre mine. Când a ajuns la jumătatea distanței - asistent era unul dintre deținuții frontieriști, cei care încercau să treacă granița prin apă. Și aveam un prieten, unul Mișu Ionescu, care lucra la abator, aici, la Ploiești. Și-l cunoșteam. Nu eram prea buni prieteni, dar ne respectam. Și, la jumătatea distanței, vine ăsta, frontieristul, îl oprește pe Stănciugel și-i suflă ceva la ureche. Înainte de asta, Ionescu i-a suflat ceva frontieristului la ureche. Nu știu cum a făcut, cum a auzit, pentru că a venit acolo, în camera unde era șeful. Și, după ce-i suflă ceva la ureche ăsta lui Stănciugel, acesta schimbă direcția și nu mai vine spre mine, se duce spre Dorobanțu, gardianul de baracă. Îi trage o înjurătură și-i zice: „Și ce vrei, bă? Ce-ai tu cu el? Ești stăpânul lui, să se reeduce? Marș de-aici!”. Am rămas trăsnit!

Mișu Ionescu zice: „Dumneata - «dumneata» mi-a zis, nu «tu» - du-te și-ți vezi de treabă!”. Am ieșit. Mă aștepta Dorobanțu: „Ce mi-ai făcut, mă?”. Zic: „Eu? N-am făcut nimica!”. „Hm! L-a mânat dracul spre mine, pentru că dacă-mi dădea un pumn, praful se alegea de mine!”, zice Dorobanțu. Ajung în baracă și mă întâlnesc cu Florin. Eu nu știam de ce m-a luat Dorobanțu acolo. Zic: „Ce mi-ai făcut, Florine?”. „De, Octave, dacă nu vrei să te reeduci, ce să-ți fac?”.

Unde credeți că m-am reîntâlnit cu el, după eliberare? Vicepreședinte pe oraș la Asociația foștilor deținuți politici. Securitatea a avut grijă să-și bage oamenii în toate filialele. Mă uit la țărâniști - pentru că sediul nostru stă cu chirie la PNȚ-CD - și văd oameni, unul dintre ei, care turna pe față, membri ai PNȚ-CD-ului.

Și atunci când era să mă omoare Stănciugel cu pumnul lui, m-a ajutat tot Maica Domnului. Numai ea! Numai ea! Discretă, foarte discretă...

Un alt eveniment, din amintirile de scârbă pe care le am. Când ne-au îmbarcat pentru spital, nu știam că merg la Târgu Ocna... știam că merg la spital, la Văcărești. Eram într-o sală mare, cu lăzile de lemn, cu ce aveam noi, acolo, cu boarfe. Și la un moment dat se produce o inspecție la geamantane. Nu știam despre ce e vorba. Și vine unul, Petrovan, la mine și-mi spune: „Te caută cineva afară, un prieten”.

Eu, curios, ies afară - afară din sala aia. Mă uit în stânga, în dreapta, în față. Ce se întâmplase? În baraca vecină, eu aveam un prieten făcut acolo, la canal, care s-a plâns că i s-a furat slana. Și a venit o echipă să controleze geamantanele fiecăruia. Și ajunge și la mine. Dintr-o dată, apare păgubașul, care era prietenul meu. Zice: „Acolo nu căutați, e prietenul meu și nu se poate să fi făcut el asta!” - și ei trec mai departe și nu găsesc nimic. Se termină treaba, ne îmbarcă în mașini, în camioane, ne duce la gară, la Matei Basarab, de acolo... spre Jilava. Aproape de Jilava, vine Petrovan la mine. Zice: „Lasă-mă să umblu la lada ta, că slana aia eu am luat-o! Îți opresc și ție din ea”. Zic: „Băi, omule, în halul ăsta ai ajuns? Dacă o găseau la mine, ce făceam?”. Mă duceau la Stănciugel, care îmi dădea un pumn și muream pe loc! Mulți au murit dintr-un pumn. Și zic: „Urât ai făcut, Petrovanule! Nu credeam că un ardelean poate să facă așa ceva!”. „Ei, frate!... Foamea... Foamea...”. După slănă!

Ardeleanul și slana. Cum a intervenit acolo Maica Domnului? Pentru că l-a adus pe păgubaș în momentul când urma să mă caute pe mine în ladă! A apărut ăla și a zis: „Nu căutați aici!”.

Și am ajuns la Văcărești. La Văcărești stătea lângă mine un sionist, arestat și el. Ni se dădea ăstora, tuberculoși, câte o jumătate de cană de lapte. Evreul, prin metodele lui talmudice, prin niște amenințări că nu-știu-ce, nu-știu-cum, m-a obligat să-i dau porția de lapte. Noroc că n-am stat mult la Văcărești și m-au îmbarcat pentru Târgu Ocna.

Am ajuns la Târgu Ocna prin martie 1950. Am ajuns acolo într-o dimineață, spre ziuă. Ne-au luat, ne-au cărat, ne-au băgat în închisoare. Și dimineața, nu se făcuse încă lumină, ne-au scos la urinat. Era acolo improvizat un W.C., lângă gard.

Dar am auzit că nu se producea zgomotul acela normal... Pentru că noi, fără să știm, am urinat pe un mort! Groaznic! De ce au fost ăștia în stare!.. Mortul era acolo, lungit, și ne-au pus să facem la gard. Special au făcut-o! Se foloseau de toate măgăriile posibile și imposibile.

Politruc acolo era tot un evreu, Slamescu, fost Slamski. Când m-am așezat în pat, mă întorc pe partea stângă, începuse să se facă ziuă, m-am uitat în jos. Ce să vezi? În celulă cu mine, o femeie!... Și mă vede că m-am mirat, că m-am înspăimântat. Zice: „Nu te teme, sunt bărbat. Dar la Timișoara am fost anchetat cu creionul pe testicule, și am fost obligat să-mi scoată testiculele și am prins caractere de femeie”. O sârboaică îi ancheta, sau îi co-ancheta. Și ea pe mulți îi lovea cu creionul peste testicule - doar, doar or spune ceva. În fine! Zic: „Doamne, unde am ajuns? Doamne, unde am ajuns? Vai de noi!”.

Întâlnirea cu Valeriu Gafencu

Când s-a făcut ziuă, ne-au luat de a-colo și ne-au repartizat pe camere, la etajul unu. Mi-au dat un pat, pernă... Pernă! Pătură cu cearșaf - lucru mare! Spital. Și fac cunoștință cu cel de lângă mine - era în dreapta mea: Caramitru Aurel, un macedo-român. Un student venit de la Pitești care arăta a înger. Înger! Dintr-o dată, uitându-ne unul la altul, ne-am dat seama care cum suntem. M-a luat a doua zi de dimineață și m-a dus la patul lui Valeriu Gafencu. Luat de mână, fără să mă cunoască din vorbire, din povestiri, ci numai din priviri. Când m-a văzut Valeriu Gafencu, m-a învăluit cu o asemenea privire, o năvală de lumină... o lumină nu supărătoare și respingătoare, ci o lumină care pur și simplu te făcea să te topești în ea... cu plăcere, cu dragoste... Parcă mi-ar fi spus - așa am înțeles eu din felul în care m-a privit de prima dată: „O, de când

te-aștept, Octaviene...”. Și din clipa aceea, am fost nedespărțit de el până când m-am eliberat.

Rugăciunea lui preferată era aceea pe care o învăța și-i învăța pe alții s-o spună: rugăciunea către Domnul Iisus: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”. Eu nu știu ce rugăciune spunea el în gând, pentru că nu se ruga niciodată în prezența mea, să spună rugăciuni. Și nici nu era nevoie, pentru că el, în integralitatea lui, era o rugăciune, era o rugă.

El era într-o convorbire continuă cu Dumnezeu. Era un om descărnăt, piele și os. Așa era de când l-am cunoscut. Pe spate nu putea sta din cauza escarelor pe care le avea pe spinare și care nu-i permiteau să stea pe ele. Și stătea cu genunchii adunați înspre față. Avea o plăcere nemaipomenită, și o jenă, în același timp, când îi luam și-i frecam picioarele. De fapt, nu-i frecam picioarele, că n-aveam ce să-i frec, mai mult i le mângâiam, să-i sporesc circulația sângelui. Pentru mine era o stare de farmec, când eram lângă el. Nu mi-a fost frică de respirația lui - și e mare lucru să stai lângă unul care este total infectat de microb, să stai în respirația lui. Nici nu m-am gândit că mi-ar putea fi frică, pentru că dacă m-aș fi gândit, probabil că aș fi avut o anumită reacție. Atât rămăsese din ființa lui: glasul, rostirea, și privirea. Când te privea, domnule, simțeai că dă o năvală de dragoste din toate părțile lumii în tine - de peste tot: din dreapta, din stânga, de sus, de jos, de peste tot.

De la Valeriu Gafencu am învățat rugăciunea inimii și a minții - că nu-s de acord cu denumirea de rugăciunea lui Iisus, pentru că Iisus nu-Și putea face El singur, Sieși, rugăciune. Rugăciunea pentru Iisus, da. Rugăciunea lui Iisus, nu. A minții și a inimii, da. Dom'le, ajunsesem cu Aurel la niște recorduri personale: o spuneam aproape de o mie de ori pe zi. Cu mâna pe puls, cuvântul și pulsația. *Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul*. Unii s-au oprit la miluiește-mă. Dar mie nu mi-e rușine să spun pe mine, păcătosul. Și am stat de vorbă

cu Valeriu în legătură cu această rugăciune. Și-i spun: „Dom’le, eu nu mă bucur de continuitate. Mai am și întreruperi”. Dar ajunsesem să vorbesc cu alții și în minte să am rugăciunea, și să vorbesc ceea ce trebuie să vorbesc. Dar rugăciunea mergea strună, singură! Și m-am perfecționat și eu, și Aurel. Și, cam înainte de a mă elibera, într-una din convorbirile pe care le aveam cu Valeriu Gafencu, îmi spune: „Va veni o clipă în viața ta când inima îți va cânta singură, fără să-i poruncești, rugăciunea, și tu o vei auzi”. Valeriu nu te chestiona, să-i povestești din viața ta, din trecutul tău... Numai dacă îți venea ție în gând, dar el nu te întreba. El numai îți spunea ce să faci. Îți vorbea, fără să te întrebe nimic. Și știa, la un moment dat, ce gândești, ce anume lucruri te interesează. Am observat asta direct, îți ghicea gândurile, le ghicea. Avea înaintevvedere, clar-vedere...

Despre asta se știa în închisoare, absolut, absolut! Dar nu de către toți, ci numai de către cei care aveau credință, aveau în fire credință. De exemplu, a adus la stare de religiozitate pe un ateu, socialist, unul, Filipescu. A stat de vorbă cu el și l-a scos din această capcană a raționalismului ăsta infect și infecțios, că a crede în Dumnezeu este un lucru nerațional. Că umanismul lui Erasmus de Rotterdam ar fi ideea cea mai prețioasă pentru mintea omului, că omul s-a făcut pe sine însuși om. Erasmus de Rotterdam... „Homo sume et nil humani a me alienum puto” - asta era lozinca lansată de Erasmus de Rotterdam, renașcentistul, ca să strice mintea celor care erau într-o oarecare posibilitate de a crede în Dumnezeu - adică: „Sunt om și nimic din ceea ce este omenesc nu vreau să treacă pe lângă mine”.

Valeriu Gafencu n-a purtat niciodată haina legionară. El a început și a terminat cu Frăția de cruce. Iar camarazilor lui deveniți legionari le-a spus - printre ultimele cuvinte pe care le-a adresat oamenilor: „Camarazi! Camarazi! Înainte, mereu înainte, dar fără pistoale!”. Asta mi-au spus-o cei de acolo, românii noștri, eu nu am fost acolo. Și câteodată - nu pentru că-mi fac reproșuri, pentru că n-am cum să-mi fac reproșuri - am regrete că nu am rămas cu el până la capăt. Dar și că, pe de o parte, nu

mi-ar fi plăcut să-l văd murind. El a rămas pentru mine în stare de om în viață. Și acum Valeriu e viu. Un om viu. Atât de puternic, via frumusețea morală, sufletească în el, încât te cucerea. Dacă l-a cucerit și pe Richard Wurmbrand! Îl cucerise! Și pe câți nu i-a adus la adevărata credință! E mare lucru... În situația în care nu te gândești decât la viață, când știi că moartea ți-e aproape, acolo, în camera premortuară. De acolo te duceau la groapă. Nu era nici unul să se întoarcă. Dragostea și puterea dumnezeiască s-au revărsat mult în această ființă. Valeriu avea un glas total neprefăcut. Chiar atunci când vorbea pentru convingerea adevărului pe care el îl trăia, glasul lui era același. Era un cântec! Un cântec! Mare șansă am avut eu în viață - șansă la care am ajuns prin suferințe grele, dar nu atât de grele cât cele prin care au trecut alții.

Asistam cu o plăcere deosebită la discuțiile în care „Richi” Wurmbrand, cu vorbe sau fără vorbe, se declara învins. El era „vizavi”-ul lui Valeriu Gafencu. Ei purtau discuții teologice, în care Wurmbrand era făcut praf, era făcut praf!

De unde atâta știință teologică în capul lui Valeriu, n-am putut să-mi dau seama, pentru că el avea trei ani sau doi ani și ceva de Drept. Dar învățase în Aiud, învățase mult de la preoți. Căutând să pătrund în firea acestui om (Richard Wurmbrand), pe care l-am văzut îndeaproape, am văzut tipul evreului sadea, nedezmîntit prin nimic din ce vorbea și prin nimic din ce făcea. Mi-aduc aminte de urletele lui, când chema pe toți doctorii deținuți să-i lase pe ceilalți și să vină la el, să-i aline durerile.

Acolo, la Târgu Ocna, Richard Wurmbrand a zis că devine ortodox. În fața lui Mihai Lungeanu, a doctorului Floricel, a lui Aristide Lefa - dar nu l-a crezut nimeni! Era o tragedie când îl apucau crizele! Urla! Era în camera premortuară, de acolo nimereai la groapă. Și erau mulți suferinzi, unii tăcuți, săracii... Și se duceau doctorii ăștia pe la ei, inclusiv doamna doctor Danielescu - o adevărată Regina Maria. Ce femeie! Nu putea să facă ceea ce și-ar fi dorit, din cauza administrației închisorii, dar era cu tot sufletul pentru bolnavi. Și Wurmbrand, care era întotdeauna înfrânt în discuții, dar zbiera până nu mai putea... Zicea că-l doare: colo, colo, colo, colo... toți să aibă grijă de el! Și sărmanii doctorii ăștia, deținuți, îi lăsau pe românași și se duceau la el, numai ca să nu mai țipe.

Eu am fost atât de convins de fățarnicia și falsitatea evreului că, după ce m-am eliberat, în 1991, împreună cu doctorul Petre Brătilă - Dumnezeu să-l odihnească! - ne-am dus după ce am fost anunțați, am aflat nu știu pe ce cale, că vine pastorul Wurmbrand la Ploiești, la Sala sporturilor, care era foarte încăpătoare. Dom'le, ce memorie avea! Memorie extraordinară! Nu ne văzuserăm de patruzeci de ani... Ultima dată ne-am văzut în 1951, și acum eram în 1991, deci după 40 de ani, în care s-au schimbat multe în noi. Când a coborât din mașină, ne-am dus să-l întâmpinăm. S-a uitat la mine și la Petre Brătilă și spune: „Ei, ce faceți, târgu-ocnenilor?”. Memorie, dom'le, extraordinară! Ei, nu era prost... dar era mânat de alte gânduri! Și am intrat în sală și n-am avut loc, din cauză că erau mulți protestanți, neoprotestanți, care stăteau acolo... Și, la un moment dat, Wurmbrand, cu nevasta la stânga, avea în față o masă. Și se descălță. Și stă așa, și nu vorbește nimic, și toată lumea aștepta să înceapă să vorbească ceva. Evreul... indiferent de ce trece peste el, el nu-și pierde firea, dom'le! „Stau și aștept aici de câteva minute să mă întrebați de ce m-am descălțat!”. Rumoare în sală... „Din cauza bătailor pe care le-am primit la tălpi, nu pot sta mult încălțat!”. Mințea! El avea pe tălpi și pe restul corpului niște flegmoane T.B.C., pe care le opera doctorul Floricel în închisoare. Tot scotea, tot

cocea, tot puroia, tot... Suferea omul, avea un necaz! Dar ca să minți că ai mâncat bătaie la picioare, la Târgu Ocna...

Valeriu cum s-a purtat cu Wurmbrand dumnezeiește! Cu toți s-a purtat dumnezeiește! Nu eram acolo, când i-a dat Stratan lui Valeriu streptomicina, dar am auzit după aceea. M-am bucurat foarte mult! Deși el nu mai avea speranță de viață. Dar i-a dat medicamentele lui Wurmbrand. Da... dar în cartea aia a lui - pentru că are o carte scrisă - Wurmbrand n-a menționat asta! Gafencu a fost salvatorul lui! Gafencu era într-o stare atât de grea, că nu se știe dacă streptomicina, medicamentul minune la ora aceea, l-ar fi salvat de la moarte.

Valeriu își dorea moartea. El dorea întâlnirea lui cu Maica Domnului. Era de-o evlavie greu de descris. Poate că nu este suficient, dar e folositor să citească lumea *Întoarcerea la Hristos* a lui Ioan Ianolide, o fire cu totul alta! Erau de-o prietenie strânsă, extraordinară! L-am cunoscut pe Ianolide. Ianolide era un om sever, și ce nu mi-a plăcut la el este ceea ce nu mi-a plăcut la foarte mulți legionari foarte adevărați cu sufletul: radicaliști! Nu mi-au plăcut radicaliștii, dom'le! Adică A-ul lui nu poate să fie și alt A, al altuia. Ce spunea el era pe dreptate, era pe adevăr, și nu suporta contrazicerea. Ianolide avea o oarecare prețuire pentru mine...

Cât am stat la Târgu Ocna, împreună cu Aurel Caramitru, îi dădeam să mănânce lui Valeriu, pe rând. Odată, în noaptea de Înviere stătea în pat și eu, pe marginea patului lui, priveam pe geam. Și-n fața închisorii e dealul Măgurei, unde este un schit. Și a fost o încântare când au început să bată clopotele... Când s-a sfârșit slujba, oamenii au început să coboare dealul, cu lumânări aprinse. Unii cu lumânări mari, alții cu lumânări mai mici... Și șiroiau așa, pentru că trebuiau să urmeze poteca. Și, la un moment dat, am considerat că am terminat să-i spun ce văd. Dar el era dornic să-i mai spun, chiar repetând: „Uite, acum bate vântul și s-a stins și nu știu ce...”. Când a văzut el că tac, zice: „Uită-te acum!”. El ce-a făcut? Se uita în ochii mei și vedea ce vedeau ochii mei și gura mea tăcea. Dar el spunea cu gura lui tot ce vedeau ochii mei.

Dar sigur că da! Dar zice: „Uită-te! Uită-te! Uită-te!”. Și ce vedeam eu, el vedea în ochii mei. Și eu tăceam, pentru că nu mai puteam, mă plictisiseam să repet. Și lui îi plăcea să audă.

Este sfânt! Sfânt!... Când s-o trezi Sfântul Sinod să-l canonizeze... Asta spre știința poporului, pentru că cine l-a cunoscut nu are nevoie de confirmarea Sfântului Sinod, pentru că pe sfinți îi face Dumnezeu și poporul. Nu cei care se tem ca nu cumva să se zică: „Ia uite, bă, ridicați pe legionari la rangul de sfinți!”.

Totuși, eu n-am putut să fiu legionar din mai multe motive. Unu - uniforma. Eu, care trăisem în uniformă opt ani de zile, la liceul militar, am detestat la un moment dat să port uniformă. Cu diagonală - ce e aia? Cu pistol - ce e aia? Cu cizme... Ce... când tu n-ai bani de papuci, trebuie să ai cizme! Asta, din punct de vedere vizual.

În ziua de 2 mai, în celula de lângă celula unde eram eu, erau doi-trei reeducați și un turnător, unul Ioan Maniu, despre care mi-a atras atenția Aurel. Era un student băgat în camera de reeducare. Cine erau reeducatorii șefi? Doi studenți. Unul, Pafnutie Pătrășcanu, care își îndulcise numele în Nuti Pătrășcanu - de la Pafnutie - și unul Farmagiu. Erau spaima deținuților. Și a existat o convenție între noi, ca în momentul în care încep să bată reeducatorii pe cineva, acela să-și ia pantoful sau gheata din picior și s-o arunce în geam, ca spărgându-se geamul să producă un zgomot anume, care era convenit, și noi să știm că a intrat în pumnii lui Pafnutie și ai lui Farmagiu. Și mai erau vreo doi, trei pe acolo. Când am auzit geamul spart, săracul Aurel, care trecuse prin chinurile Piteștiului, nu s-a dat jos din pat. Iar eu, care nu trecusem pe acolo și nu văzusem ce făceau, și deja îmi ispășisem pedeapsa de un an jumate, și s-ar fi cuvenit să aștept să ies, m-am sculat din pat, am deschis geamul. S-au deschis și geamurile celelalte, de la celelalte celule, și am început să strigăm: „Libertate! Nu ne ucideți!”.

Pe acel 2 mai - dincolo de zidurile închisorii era un câmp, la poalele Măgurei - venise lumea să sărbătorească pe 2 mai, pentru că pe 1 mai fusese la defilare

și pe 2 mai venise acolo lume multă, târgu-ocneni, să mănânce, să bea, să se distreze, „Să trăiască 1 mai”, „Să trăiască partidul”... și nu mai știu ce... Și oamenii au auzit. A fost prima dată când Radio Londra a vorbit despre ce se petrece în închisorile din România. La fel cum americanii, mult așteptații americani, au aflat ce se întâmplă în închisorile din România abia când a ajuns acolo Richard Wurmbrand, după ce a fost eliberat. Altfel nu știau, săracii, cu atâtea aparate din astea, cu atâția spioni, nu știau ce e în România... Nu știau?! Se făceau că nu știu!

Eliberarea

După ce s-a întâmplat treaba cu tulburarea din 2 mai, a trecut o bună bucată de vreme cândăștia n-au mai chemat pe nimeni la reeducare - de frică, de teamă. Într-o zi, pe 12 iunie 1951, eu coboram scările către Valeriu, Ianolide le urca; abia privindu-mă, îmi spune: „Vezi că ești programat pentru camera de reeducare. Vezi cum te porți! Avem încredere în tine”. Dom’le, m-a întors pe dos! Nu știam cum ar fi trebuit să procedez cuăștia. Zic: „Mor cu unul de gât! Mă omoară ei, dar strâng pe unul de gât!”. Și m-am dus și am ajuns la Valeriu Gafencu. Și-i spun: „Uite ce mi-a spus Ianolide, că voi fi băgat la camera de reeducare”. Un zâmbet aproape serafic mi-a dat, uitându-se la mine: „Nu-ți fie teamă, Octaviane! Măine vei fi eliberat!”. Mă uitam la el, credeam că aiurează! „Crede-mă: mâine vei fi eliberat!”. Mă pregătisem sufletește și pentru ce urma să fie în cazul când mă băgau la reeducare.

Tot Maica Domnului a intervenit atunci, pentru că puteam să nu mă întâlnesc cu Ianolide. Eu nu sunt un mistic, dar eu iau lucrurile așa cum sunt și cum s-au întâmplat. Și-i spun lui Aurel: „Uite, mă, ce mi-a spus Valeriu!”. „Crede-l!”. „Mă, dacă e vorba să-l cred, uite, toate lucrurile astea ale mele, bunurile, pantalonii, când o să fie să-mi faci bagajul, le iei și-mi pui numai ce crezi tu că n-ai nevoie!”. Și așa a fost. A doua zi, pe 13 iunie, un căpitan intră și-mi spune: „Care ești, bă, Anastasescu?”. Zic: „Eu!”. Zice: „Fă-ți bagajele!”. M-au luat și m-au dus la Bacău. Când am coborât, am trecut prin fața ferestrei unde era așezat Valeriu. Și ne-am uitat pentru ultima dată unul la celălalt. Vai, ce moment! Mă despărțeam de un om care a devenit o ființă de referință pentru mine, pentru tot restul vieții. Din lucrurile care s-au întâmplat sub ochii mei, cele mai importante au fost aceste discuții, uneori devenite dispute, în care argumentele lui Valeriu față de spusele evreului erau, pur și simplu, pentru cine le auzea, motive de înălțare sufletească. Uitai că ești în pușcărie. Ai fi vrut să mai rămâi, să stai să-l asculți, să-l mângâi...

Când am ieșit afară, la Bacău, ajuns la gară, se ia un tânăr după mine. Aveam o pereche de pantaloni cu un crac de-un fel și-alt crac de-alt fel - ieșisem cu ei ca să-i las pantalonii mei lui Aurel. Și a-nceput omul să mă descoase: că de unde vin, că nu știu ce... Aveam o grămadă de lucruri prinse într-o păturică roz, mi-aduc aminte de ea ca și-acuma. Și am stat în tren lângă un compartiment unde erau niște doamne. Și eu stăteam pe gândurile mele. Și, la un moment dat, văd că una vine să-mi întindă un senviș. Zice: „Se vede că sunteți nemâncat”. Zic: „Ba nu, nu sunt. Dar, ce vă face să credeți lucrul ăsta?”. Zice: „După cum arătați la față”. Am ajuns în Ploiești chiar în ziua de 13, când mama îmi făcea parastas!

Se eliberase un hoț de la drept comun, era pe aripa stângă, și cred că de la cineva de la administrație, de la gardieni, de la secretariat, de acolo, i-a spus de numele meu. Și s-a prezentat la tata. Zice: „Dom'le, vin din pușcărie, de la Târgu Ocna, și am venit să vă anunț că fiul dumneavoastră, Anastasescu Octav, a decedat în pușcărie”.

Gardienii îl puseseră să vină, ei erau mână-n mână cu hoții! L-a îmbrăcat tata, i-a dat bani omului... Hoțul, tot hoț! În ziua aceea fusese ziua de naștere a mamei, nu mai știu câți ani împlinise, și ziua de moarte a primei mele surori: 13 iunie, zi remarcabilă pentru ținerea la minte.

A-nceput inima să-mi cânte rugăciunea

Cuvântul lui Gafencu despre inima mea care va cânta rugăciunea s-a împlinit în viața mea după ce m-au eliberat, când mi s-a stabilit regula domiciliului obligatoriu. Dar, odată, am călcat această regulă. Luat de un prieten, am mers la țară, în comuna Ogretin. Securitatea a aflat că plecasem din Ploiești. Și când m-am întors acasă, la vreo două săptămâni, văd că ușa de la prăvălie era închisă, deși era în plină zi. Intru pe gang, mama. Zic: „Unde e tata?”. „L-au arestat azi. Au venit să te caute pe tine, nu te-au găsit și l-au luat pe el”. Și zic: „Dă-mi repede ceva să mănânc, dă-mi să mă schimb la îmbrăcăminte, că plec”.

Era în 12 august 1951. Și, când mă pregăteam de plecare, apare tata. Îi dăduseră drumul. Probabil că cineva care mă urmărea le-a spus: „A venit Octav Anastasescu”... Și văzându-l pe tata om în vârstă, - n-aveau unde să-l culce - i-au dat drumul acasă. Doar atât a stat: de dimineată și până înspre seară. Tata mi-a zis: „Măi, băiatul tatei, abia acum îmi dau și eu seama prin ce-ai trecut!”. Deși tata, săracul, nu mă avea în nume de bine, pentru că atunci când a venit naționalizarea caselor, pe el îl

sărise. Dar a avut parte de naționalizare printr-o hotărâre individuală, după ce m-au arestat pe mine. Ce-o fi fost în sufletul lui, săracul, nu știu!

După această călcare a regulii domiciliului obligatoriu, pe 13 august 1951, mă bagă la o anchetă într-un garaj. Erau cinci, în frunte cu un plutonier, iar eu eram singur. Și un plutonier stătea la ușă, ca să nu fug. Acolo era miros de șobolani, era mizerabil... Și au început să mă întrebe. Întrebările erau de rutină: cum mă cheamă, de ce am fost arestat, pe unde am fost. Și, în momentul în care cred că trebuia să începă întrebările de fond, a-nceput inima să-mi cânte rugăciunea... Dar o cânta cu un glas atât de tare, că îmi umpluse toată ființa! Iar acest lucru nu s-a petrecut singur, ci împreună cu îmbrăcarea mea într-o sferă luminoasă, incredibil de frumoasă și greu de descris în cuvinte, însoțită de o mireasmă care nu știu cum putea să reziste în împuțiciunea aceea... Și, în momentul acela, am simțit că mi-am pierdut simțul gravitațional, de parcă nu mai aparțineam de pământ. Un singur efort de salt în sus și aș fi ieșit prin tavan. Aveam totuși senzația de existență a trupului meu, dar încolo eram într-un extaz nepământesc. Tot Maica Domnului, până la urmă, și-a făcut milă de mine. Au urmat trei-patru ore de anchetă, timp în care auzeam că mi se vorbește, dar nu înțelegeam ce. Și mă auzeam vorbind, răspunzând la întrebări, fără ca să știu ce răspund. O minune dumnezeiască. Cred că Valeriu Gafencu - viu, atunci... viu! - era prezent acolo. Sunt convins total de prezența lui acolo, nu se putea altfel! Când am ieșit, când mi-au spus: „Gata! Poți să pleci!”, plutonierul care asistase la discuție m-a condus la poartă. Zice: „Șefule, dacă ar fi numai o mie de inși ca dumneata în țara asta, praful s-ar alege de securitate!”.

Da, la acea anchetă a început inima să spună: „Doamne, Iisuse Hristoase., fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul!”, dar cu voce tare, de ajungea în urechi. Și am intrat într-o stare de extaz. Nu-mi mai simțeam trupul, pierdusem senzația de gravitație, simțeam că zbor și zburam! În sfera aceea perfectă, o mireasmă nemaipomenită și o lumină rar întâlnită și neînchipuită. Și timp de vreo trei-patru ore

auzeam că sunt întrebat, auzeam voci, dar nu distingeam ce anume se vorbea. Iar eu mă auzeam vorbind și nu știam ce răspund. Minune!

Valeriu Gafencu a făcut minuni fiind viu! Unii fac și după plecarea la ceruri. Dar el a făcut această minune viu fiind și sunt sigur că Valeriu Gafencu a fost atunci lângă mine. Tare m-a bucurat Dumnezeu! Dar prin câtă suferință a trebuit să trec, ca să ajung la Târgu Ocna, să-l cunosc... vaaai... De-aș sta să număr paradoxurile pe care le-am trăit, mi-ar mai trebui o viață de om! După un timp lung, socotit de mine după ora la care am plecat, la vreo trei-patru ore de stare de aceasta de extaz, mi-au spus că sunt liber să plec. Starea de extaz s-a terminat ca la un ordin: pac, și gata! Pac! Așa a început, cu „Pac!”, tot cu „Pac!” s-a terminat. Brusc.

N-am mai avut astfel de stări de-a lungul vieții și nici n-aș mai vrea să am. M-ar înfricoșa! M-ar înfricoșa! Cel mai plăcut lucru este să trăiești omenește, fără minuni, fără dorința de a fi un om pe care să-l ia lumea în vedere. Mi-a plăcut foarte mult discreția în viață, foarte mult.

Maica Domnului m-a ajutat la examen

Eram la Suzana, la mănăstire, și-mi pregăteam examenul de stat, la Drept. Am făcut Dreptul în 15 ani. L-am început în anul 1956, când Gheorghe Gheorghiu-Dej, după cele întâmplare la Budapesta, a permis ca cei cărora le era interzis, să urmeze studiile mai departe; mi-a dat posibilitatea să dau examen, un examen în care Maica Domnului a fost prezentă la examenul de limba rusă. Cum? Și acum îmi vine să râd! În față de tot erau ofițerii de securitate, ca să poată vorbi încet cu profesoara. Eu nu știam nimic la acel examen, habar n-aveam rusă - deși era examen la limba rusă și la istorie, și la alte facultăți. Și lângă profesoara asta, care cred că era basarabeancă, era o fată tânără și frumoasă, asistentă. Eu eram cam la mijlocul sălii. Scosesem subiectul și nu știam ce mi-a căzut, pentru că nu știam să citesc pe rusește! Dar - cursul vieții, știu eu? - m-a pus să învăț pe dinafară o poezie: Arkadie Gaidar. Când o vedea aia că nu știu, zic: „Doamnă, uite, am învățat și eu poezia asta! Dă-mi și mie, acolo, un trei!”. Și a început schimbul de priviri între mine și asistentă. Și vine spre mine, și trece prin bănci și zice: „Dumneavoastră nu scrieți nimic?”. Zic: „Nu”. Îmi ia bilețelul din față: „A! Aveți un subiect frumos: Arkadie Gaidar!”. Am rămas înlemnit, pentru că era exact poezia pe care o învățasem pe dinafară, din toată materia. Zic: „Da, știu. Nu-i nevoie să scriu nimic”. Eu nu știam ce scria acolo. Și mi-a venit rândul. Și îi spun: „Tovarășa profesoară, vă rog să-mi permiteți să încep prin a vă recita poezia Arkadie Gaidar!”. Și am început... și dă-i cu Arkadie Gaidar... și doar atâta mai țin minte: „I umer tak Gaidar”... „Și așa a murit Gaidar”. Atâta mai știu. Nevastă-mea știa că nu știu nimic la acest examen. Și mă aștepta la ușă. Când i-am arătat carnetul cu nota 4 (notele erau atunci, pe vremea mea, până la 5), pentru că mi-a dat 4, a rămas uimită! Arkadie Gaidar... Și-n felul ăsta am intrat. Am luat notă mare și la istorie, la lucrări, la oral... examene grele, dom'le! Erau examene grele pe vremea aia! Am intrat

cu media 3,75. S-a întâmplat că vremurile s-au schimbat. Și când să trec din anul doi în anul trei, consumasem toate examenele din anul doi, m-au dat afară. Scrisoare de la rectorat - nu de la decanat - de la rectorat: „Sunteți declarat exmatriculat din facultate pentru neîndeplinirea condițiilor legale”. Cea mai mare lovitură a fost însă pentru niște ofițeri de securitate care erau studenți și căroră, ca să mă lase în pace, le făceam lucrările de seminar, lucrări de control li se zicea. Și erau vreo șase-șapte inși. Înainte de a te prezenta la un examen, dădeai o lucrare cu un subiect. Și le făceam lucrările astea, care nu trebuiau să semene între ele. Și ce mai munceam! Și m-au dat afară. Mă duc la secretariat. La secretariat era un ploieștean. Zic: „Dom’le, mă cheamă așa și așa, și aș vrea să știu și eu de ce am fost exmatriculat! Pentru că examenele mi le-am luat, de treabă mi-am văzut”. Zice: „Dumneata ești Anastasescu?”. „Da”. „Dacă aș fi în locul dumitale și aș fi în posesia scrisorii pe care ai primit-o, m-aș împușca”. „Zău, dom’le?”. Mi-am dat seama: cineva mi-a făcut bucată! Eram lucrător la Boldești, la schelă. Și la arhiva sindicatului se făcea o triere de acte. Și treceam pe acolo, întâmplător. Și o fată care mă simpatiza pe mine, zice: „Veniți încoace! Luați, citiți și mi-o dați înapoi repede”. Iau, citesc - o scrisoare scrisă cu litere de tipar: „Tovarășe secretar, sunt rudă cu Octav Anastasescu, soția vărului său... Acest individ, care...” nu știu ce și nu știu cum... Cine era asta? Era sora lui Beriu, care era secretar cultural la Județeană de partid Cluj. Și era nevasta vărului meu. S-a întâmplat că într-o zi de Crăciun am fost invitat la un văr, fratele lui Sandu Anastasescu. Și era și Mioara asta. Și îl dăduse pe fiu-său afară din facultate, la Cluj, și nevasta lui Marcel îi spune Mioarei: „Măi, Mioaro, ia vorbește tu cu fratele meu să-l reprimească în facultate pe fiu-meu, pe Nicu!”. Dar Marcel zice: „Lasă-l, bă, pe ăla! Toată speranța e în văru’! Pentru că acuș cade guvernul ăsta și o să fie mare”.

Ea a băgat la cap și a trimis la facultate, a trimis acolo unde lucram, a trimis la securitate. Și, văzând eu scrisoarea aia, mă întâlnesc cu văru-meu, Sandu, soțul acestei Mioare, și-i spun: „Măi, n-am crezut că nevastă-ta poate să-mi facă așa

ceva!”. „Ce ți-a făcut, măi?”. „Uite, măi, mi-a făcut o scrisoare...”. Dar el întreabă, dintr-o dată: „Și ai citit tu?”. „Da, eu, cu ochii mei!”. „Și cum era scrisă?”. „Cu litere de tipar”. „Ea a fost!” - știa cum scrie, cu litere de tipar, nu știa să scrie cu litere de mână. Fusesse telefonistă și agentă de securitate. Nici neamurile nu m-au lăsat în pace! Bine, pe asta n-o consider neam cu mine, ci... străinaș! Vărul meu, Sandu, soțul ei, nu știa nimic de lucrul ăsta. Ca să-și câștige existența, era profesor de română fără licență. Nu reușea să ia licența, examenul de licență. Și făcea poezii - închinat regimului, închinat lui Ceaușescu. Și l-am întrebat: „De ce scrii ce scrii?”. Zice: „Măi, vere, eu scriu pentru ăla care mă plătește, pentru că altfel n-am din ce să trăiesc”. Ei, a murit din cauza lui Ceaușescu! Și-a făcut o operație de stomac într-o sală de operație fără căldură. Și n-a murit din cauza stomacului și a operației, ci a murit de congestie pulmonară: răcise în timpul operației. Și m-am gândit și am făcut legătură cu toate... Doamne, ce le leagă Dumnezeu!

Când eram în beciurile securității, luam păduchii de pe noi cu mâinile... așa erau de mulți... Ne-a ajutat Dumnezeu de nu s-a îmbolnăvit nici unul din noi de vreo boală dată de păduchi. Ceva de speriat era! Ne țineau într-o mizerie fantastică... Sunt unii care n-au rezistat acestor stări de mizerie. Eu am rezistat, deși eram un tip slăbuț fizic. Am văzut intelectuali - avocați, medici - care cădeau. Era ceva care îi împingea spre denunțuri, spre șoptiri - „ce-a vorbit ăla, ce spunea celălalt...”. Am rămas trăsnit când am auzit că generalul Mociulschi, comandantul cavaleriei din România, îi făcea cizmele caraliului pentru un chiștoc de țigară. Am făcut liceul militar și când ni se vorbea de generalul Mociulschi, luam un fel de poziție de drepti!

Am mai spus și repet: Ioil a fost un mare proroc, pe o anumită direcție, când a spus că *nebun este acela care are încredere în om, căci omul este trup, iar trupul este stricăcios*. Și mie mi-a fost dat să am parte de situații când colegi de-ai mei de suferință, în care erai îndemnat să ai toată încrederea, te dezamăgeau.

Lucram la Boldești, abia am reușit să scap de muncă fizică - nu că mi-ar fi displăcut, dar pentru că eram bolnav. Greu, abia am scăpat, tot cu ajutorul Maicii Domnului. Mă lovise o boală teribilă, insuportabilă ca durere, în partea stângă. Și am încercat cu multe chestii, dar nimic! Și mă duc la dispensarul din Boldești și nimeresc pe mâna unui doctor. Numele meu, în Boldești, începuse să fie cunoscut ca fiind un dușman al poporului, un bandit, pentru că securitatea știa să împingă... și nimeresc la un doctor. M-a consultat... L-am văzut că era încărcat cu ceva care nu se potrivea unui medic. Și-mi recomandă un medicament injectabil. Și zice: „Acest medicament îl veți face aici, la noi, în venă”. Zic: „Am înțeles, domnu’ doctor!”.

Mă duc acolo, unde se făceau injecții, și am dat de o doamnă - Iancu, moașă, soția unui șofer de la garajul unde lucram eu. Zic: „Uite, domnul doctor X mi-a dat injecția asta, să mi-o faceți acuma, în venă”. Se uită ea la fiolă și zice: „Păi, domnu’ Anastasescu, injecția asta nu se face în venă, dom’le!”. „Dom’le, doctorul mi-a spus în mod expres: «O faceți în venă!»”. Moașa a luat injecția și s-a dus la doctor: „Dom’le, pacientul ăsta probabil că a înțeles greșit, și a spus că injecția asta să i-o fac în venă! Injecția asta nu se face în venă!”.

Eu, fiind bolnav și nedându-mi seama că doctorul X îmi voia răul, am insistat: „Dumneata faci așa cum am spus eu, în venă!”. „Bine!”. Moașa s-a

conformat. M-a așezat pe un pat și-mi face în mâna stângă. Simt și acuma... Și se uita la mine. A băgat acul și a început să pompeze. Noroc că mi s-a făcut rău - rău, rău de tot, până la nebuneală, și atunci moașa a scos acul.

Eu m-am ridicat și eram înnebunit. Deschid ușa și o pornesc prin tot dispensarul, urlând. Dar urlam ca-n filme! Toți se uitau la mine. Oamenii mă cunoșteau. Și la capătul dispensarului, era căpitanul de securitate Stoenescu, care răspundea de tot ce se întâmplă în schelă, cu un gârbaci în mână, se uita. Privea și se bătea cu gârbaciul pe spate. Am alergat de nebun o stradă întreagă, am alarmat o lume întreagă - nu vedeau în mine decât un nebun. Când am ajuns la capătul străzii, probabil din alergătură, a început să-mi treacă. M-am dus la garaj, nu m-am mai întors la dispensar. Mi-era frică. M-au întrebat ce mi s-a întâmplat. Zic: „Uite, o injecție, nu știu ce” - eram zdruncinat. Peste o lună de zile, doctorul, din simplu practicant ce era - abia ieșise doctor - a fost numit director al unui spital dintr-un orașel din județul Prahova, inclusiv responsabil cu sănătatea pe o zonă foarte întinsă din zona aceluia spital.

Mi-au propus să mă trimită în Franța, ca om al lor, al securității. Zic: „De ce mă trimiteți în Franța? Pentru că eu nu știu limba franceză!”. „Ce spui, mă? Nu știi limba franceză? Dar pe fiii tovarășului Răchitan cine i-a trecut, mă, de la corigență? Nu tu, la limba franceză?”. Răchitan fusese comandantul securității pe raionul Ploiești. Și l-au dat afară. Dându-l afară, nu l-au lăsat pe drumuri, ci l-au pus șef al serviciului aprovizionare din cadrul Trustului de petrol Prahova. Eu, la Boldești, eram merceolog. Ajunsesem de la ajutor de șofer pe post de merceolog.

Și, într-una din anchetările pe care le făceau cu mine în încercarea de a deveni colaboratorul lor, într-o zi un maior, care era înconjurat de doi inși pe stânga, doi inși pe dreapta, spune: „Nu vrei, hm! Ei, bine... știm că ai o fiică la medicină, în anul cinci, la Târgu Mureș. Să știi că avem și noi, acolo, profesori de-ai noștri, care o să-i facă ce-o să-i facă și o s-o lase repetentă. Și o să fie vai de capul ei!”. Nu m-am tulburat, parcă cineva îmi sufla la ureche. Și răspunsul meu a fost: „Cel mai mare bine pe care mi-l faceți, domnule maior, este s-o scoateți de la medicină, pentru că cu patru ani de medicină făcuți, mâine-și poate lua serviciu de asistentă medicală, și am scăpat de atâta cheltuială, la care nu mai pot să fac față!”. M-a înjurat. Apoi mi-a spus: „Nenorocitul!”. Ia dosarul și mi-l arată: „Uite, mă, ce scrie pe dosarul tău: Anastasescu Silvestru Octavian - dușman al poporului ireeducabil”. Dar ireeducabil era scris cu un singur e - ireducabil. Și Dumnezeu mi-a tăiat limba... Eu cam am obiceiul, așa, să vorbesc în plus, să-i spun: „Dom’le, ați uitat să scrieți acolo un e!”, că cine știe ce s-ar mai fi întâmplat!

O altă întâmplare asemănătoare cu comedia pe care mi-a jucat-o viața, a fost să am un coleg, un incult, care a venit la mine și-mi spune: „Domnu’ Octav, dumneata, care ești un om așa și așa, dă-mi și mie un sfat. Mi s-a propus să intru în partid. Ce să fac?”. Iar eu, într-un moment de dobitocenie, îi spun: „Dacă ești prost, te duci. Dacă ești băiat deștept, rămâi pe dinafară”.

Individul a fost pus să mă chestioneze, pentru că a doua zi sunt chemat de secretarul de partid al comitetului de partid al schelei, Stanciu. Și mă cheamă Stanciu, mă bagă în birou la el, și crezând că este singur în tot biroul ăla, îmi spune ce i-a spus ăla - Zincă Eugen îl chema, a murit de tânăr, de ficat. Majoritatea oamenilor care m-au

turnat, mi-au făcut rău și i-am văzut făcând rău și altora, de ce credeți că au murit? De ciroză la ficat! Ori că oamenii ăștia s-au apucat de băutură muștrându-i conștiința, ori că ficatul este depozitarul tuturor scârbelor pe care și le-a însușit omul făcând rău, se îmbolnăvește și se cirozează. Majoritatea celor pe care i-am cunoscut și mi-au făcut rău - ciroza hepatică - și dintre care unii nu erau bețivi. Și mi se pare că pe atunci mai făceam - sau abandonasem? - pneumotorax. Pneumotoraxul este un procedeu pentru cei care au caverne, să le bage aer, să le despartă pleurele, și să facă o pungă de aer care să apese plămânul și să închidă cât de cât găurile din plămân. Fie că o fi știut că sunt bolnav, fie că n-o fi știut, dar știu că m-am trezit cu un picior în spatele picioarelor mele și trântit jos. Trântit jos fiind, nemernicul s-a așezat cu amândoi genunchii pe plămânii mei, și-mi zicea: „Dușmanule! Legionarule!”, în fine, tot ce-i venea la gură.

Aproape de momentul în care simțeam că mă sufoc total și că moartea e aproape, probabil că vaietele mele le-a auzit președintele sindicatului, Vasilescu îl chema - un tip înalt, frumos, voinic, un păr negru - dar cu o coamă albă pe mijlocul capului. Parcă-l văd și acuma! Deschide ușa furios și zice: „Ce se întâmplă aici, dom'le?”. Zice: „Uite, dușmanul ăsta!”. „Păi, ce-i faci, domnule? Îl omori?”.

Asta se întâmpla în localul partidului, la Boldești, acolo unde-și avea sediul acest Stanciu. Și venirea celuiilalt m-a salvat. M-a luat ăla de mână, m-a ridicat. Celălalt găfâia de efortul pe care-l făcuse. Și am plecat. Comedia: mă mut de pe strada Vasile Alecsandri în nord, aici, în Ploiești. Pe dânsul îl avansase, după chestia asta (dar nu din chestia asta, ci din alte motive) președintele colegiului de partid pe județul Prahova. Om mare! Om mare!... Dar l-au dat afară. Când m-am mutat de pe Vasile Alecsandri la nord, cine era în acel bloc? Stanciu! Dom'le, timp de vreo zece ani de zile m-am întâlnit cu el, uneori de mai multe ori pe zi. Și mă saluta respectuos: „Bună ziua!”, alteori: „Să trăiți!”. Și acum îmi pare rău că nu i-am răspuns niciodată la salut. Că se pocăise, că nu se pocăise, nu știu de ce mă saluta...

Când eram în timpul anchetelor la securitate, datorită faptului că nu scoteau nimic de la mine, absolut nimic, într-o zi, când ne crescuse și nouă barbă... eram mizerabili, eram într-o stare de viețuire sub orice critică, incredibilă. Mi-a venit rândul și m-am așezat pe scaun, să mă ia ăla la... țiganul - era țigan! - și era cu pământul. Și intră un locotenent, unul solid, așa, îl chema Drăghici. Zice: „Ascultă, bă! Pe ăsta îl razi pe uscat, poate i se dezleagă limba!”. Și face pași înainte, se duce... „Păi, dom' locotenent...”. „Ce, dom' locotenent?! Execuți ordinul!”. L-am văzut pe țigan, săracul, că l-a cuprins mila de mine. Și de frică de bănuiala că s-ar putea întoarce locotenentul, să vadă dacă mă rade pe uscat sau nu, zice: „Dom'le, ți-e scârbă de mine?”. „Nu”. „Uite ce am să fac, ca să te usture mai puțin: pe neobservate, eu o să scuipe în palmă și o să-ți dau cu scuipat pe față, ca să meargă briciul altfel”. Zic: „Nu mi-e scârbă, mă”. La un moment dat, ce mai... scrâșneam din dinți... zice: „Eu nu mai am scuipat în gură! Scuipă dumneata în palma mea!”. Și am scuipat și m-a dat pe față, și m-a bărbierit. Comedia destinului...

Când m-am mutat la socri, cine era vecinul meu? Drăghici! Nu ne salutăm, dar ne uităm unul la altul. Nu mai era în securitate, era civil. Majoritatea celor care erau în securitate cât mă anchetau pe mine, au fost mutați - securitatea s-a lipsit de mulți. Ceea ce înseamnă că la un moment dat a făcut rost de ei cu ghiotura: „Haide, bă! Te fac ofițer, îți dau bani, fă ce spunem noi!”. Dar i-au băgat pe posturi foarte bune - directori, inspecitori. Iată, un destin care la un moment dat, acum, după atâția ani de zile, mă face să zâmbesc. Cum de a fost posibil să se întâmple așa ceva?

Maica Domnului m-a ajutat să renunț la fumat

Eu am fumat 63 de ani - mai puțin doi, cât am fost în pușcărie. Ajunsesem să nu mai suport să fumez. Dar, totuși, fumam. Și m-am lăsat de vreo șase-șapte ori, câte o lună, câte două. Și după fiecare timp din asta, în vis, îmi apărea diavolul. Când am vrut să mă las, visam cum diavolul lua foi de tutun, le făcea șomoiog și mi le băga pe gât. În ziua de 08.08.2008, după ce am avut, de asemenea, un vis cu diavolul, am rugat-o pe Maica Domnului să mă ajute. Ea m-a ajutat pe mine în modul cel mai discret, de mic copil. Nu-mi zicea: „Eu sunt aceea care te salvez”, dar după aceea îmi dădeam seama că numai ea putea să facă lucrul ăsta. Și pe 08.08.2008, am zis: „Maica Domnului, dacă tu nu mă ajuți să mă las de tutun și să scap de diavol, sunt un om pierdut!”. Ei, după 08.08.2008, dată pe care n-o pot uita, n-am mai pus țigară în gură... Am visat de vreo câteva ori, de la an la an, că trag, așa, câte un fum. Dar mă trezesc cu scârbă.

L-am cunoscut și pe Virgil Maxim

L-am cunoscut și pe Virgil Maxim - am ctitorit cu el, am făcut începenia Bisericii Acoperământul Maicii Domnului. Mi-aduc aminte... fumam și eram pe strada mea, acolo, la nord. El tot la nord stătea. Și aud în spatele meu un tropăit și o chemare: „Frate Octavienel!”. Era el, Virgil Maxim. Zice: „Dacă te mai văd fumând, termini prietenia cu mine!”. Zic: „Bine, am înțeles”. Am aruncat țigara. După două sau trei săptămâni de zile, am auzit că a murit. L-am cunoscut la biserică la Nord, cânta la strană. Cânta la strană.

După ieșirea din închisoare, a vrut la un moment dat să se călugărească. S-a dus la un episcop, i-a spus prin ce trecuse în viața lui, iar episcopul i-a răspuns: „Banditule, nu avem nevoie de legionari în mănăstiri. Du-te să te demaști”.

După acest răspuns, Virgil Maxim nu s-a mai călugărit...

Eu am avut prilejul să mă călugăresc, dar un examen intim mi-a spus că nu sunt un om bun de asceză. N-am suportat lucrul exagerat. Eu prin asceză am înțeles nu ceva obișnuit, ci ceva de o severitate extraordinară. De aceea, după mine, puțini sunt călugării care fac asceză. Pentru că asceza, dacă n-o iei de la A și n-o termini la Z, și mai sus de Z, degeaba o faci. N-am prea cunoscut eu așa călugări, dar am avut cunoștință de felul de a trăi în călugărie. N-am suportat excesul în viața mea. Deși

excese în materie de rău personal am suportat. Nu le-am putut domina, nu le-am putut stăpâni. La cele în sensul bun știam unde să mă opresc.

Mi-a plăcut foarte mult în viață să fiu un om rezervat, ca să nu fiu luat în seamă. Mie mi-a plăcut să-mi văd de mine însumi și să mă interiorizez atât de mult, încât să simt că mai mult de 90% viața care mi-e dată e a mea, s-o trăiesc eu pentru mine, fără însă a fi egoist, a nu se înțelege asta.

Maica Domnului și Sfântul Nectarie

Dintre sfinți, cel mai apropiat mă simt de Maica Domnului. Nu există sfânt mai mare. Ea e Everestul credinței mele. Nimeni n-o poate ajunge. După aceea, toți sfinții i-am băgat la un fel de egalitate.

În urmă, acum, m-am îndrăgostit de Sfântul Nectarie. Toată râvna către Sfântul Nectarie pornește de la nevastă-mea. Cum o fi aflat ea, nu știu. Dar cred că pentru o perioadă - nu pentru totdeauna... - Sfântul Nectarie și-a cerut într-un fel de la Dumnezeu un transfer de la greci la români, aici...

Citesc cartea cu minunile Sfântului Nectarie în România... E ceva fantastic! Dar totul e de crezut! E de crezut, pentru că oamenii care dau mărturie nu sunt nebuni, să spună povești, aiureli, nebunii...

Când eram eu bolnav, am simțit prezența unui om bătrân, care stătea lângă mine, în pat, și vorbeam cu el. Dar, în asemenea grad s-a schimbat sufletul meu în clipele alea, încât în momentul când a venit nevastă-mea în cameră la mine, să vadă: mai trăiesc, nu mai trăiesc, i-am spus: „Măi, cine a fost omul care a fost lângă mine, aici?”. „Care om?”. „Un om, uite așa, cu barbă, cutare..”. Ea, săraca, în momentul ăla, citea acatistul Sfântului Nectarie. Îl citește în fiecare zi. Eu nu spun că sfântul a făcut cu mine vreo minune și nici nu mă aștept. Pentru că a te ruga unui sfânt să-ți facă o minune, o consider o ispitire, o încercare de ispitire. Spui: „Uite, am nevoie de ajutorul ăsta, dar dacă nu mă ajuți, nu înseamnă că nu mai cred în tine!”. Înseamnă că până acolo, până într-un anumit loc stau puterile tale.

Primul meu anchetator a fost un cetățean, Sârbu, care și-a lepădat haina verde și a luat-o pe aia kaki cu epoleți albaștri. Și circa trei-patru ore - aceea a fost prima anchetare - cu farurile în ochi. Ceva zăpăcitor! Te scoate din lumea ta! Și aveam pe unul în spate și, la un moment dat, eram într-un fel de pierdere de mine însumi - să stai cu farurile alea în ochi.

De multe ori mi s-a întâmplat să mă prezint la anchete cu o deschidere spre a-i minți de la cap la coadă. Ei umblau după adevăruri care să-i pună în situația să descopere pe alții, ca numărul să fie mare, pentru că, la un moment dat, acesta era criteriul după care lucrau ei... Nu-i mai interesa cine este atât de vinovat sau cât e de vinovat - asta, dacă se întâmpla să fie vinovat! Pe ei îi interesa la grămadă, să fie cât mai mulți, ca spaima în populație să fie extinsă și puternic infiltrată, ca să creeze o stare de teamă, de înfricoșare, să-ți fie frică să mergi pe stradă, să vezi cum pui pasul. Probabil că nu toți au simțit lucrul acesta, dar majoritatea populației a simțit-o și mi-

am dat seama de efectele pe care le-a avut acest comportament al securității după așa-zisa revoluție. Oamenii nu erau aceia pe care îi doream eu să fie. Aveau o teamă în ei, teamă care persistă și acuma. Sunt oameni care și-au luat nepăsarea drept un fel de măsură de precauție, ca să fie cât mai puțin introduși în viața socială, inter homines, ca nu cumva unele bănuieli să se nască peste noapte împotriva lor. Pentru că, pe bună dreptate, sunt oameni - printre care oameni sunt și eu - care recunosc că și la ora actuală securitatea lucrează - dar cu alte metode.

Înainte lucra pe față. Înainte te oprea pe stradă, te înjura - „Mă, derbedeule! Mă, banditule! Mă, cutare!”. Acum au o schimbare de comportament și ei nu uită că li s-a aranjat, încă de la început, un teren favorabil. Și eu, care m-am dezis oarecum de faptul de a face politică în espresso... dar... nu tot, dar cele mai multe lucruri în rău care se întâmplă la ora actuală se datorează felului în care a procedat Iliescu când a venit la putere. Le-a îngăduit, în primul rând, să fie siguri că nu li se întâmplă nimic, le-a creat „locuri de muncă”, avantaje de-a intra în afaceri - nepricepuți fiind, dar le-a dat ajutoare care să-i îndrume spre afaceri și spre a deține cât mai multă putere. Sunt unii, observ acum, datorită agitării lor și discursurilor pe care țin neapărat să le țină în fața unui public cât mai larg și să-și câștige crezământ în cele ce spun. Însă eu văd în el pe omul parșiv, omul care știe să lucreze în stil sovietic, pe dedesubt. Îți dă impresia că este cu totul altcineva decât ceea ce este și cine este.

Și cu mare teamă de ce voi afla despre cei care m-au turnat, pentru că vreau să stau tot în starea de minunăție, poate o să mă duc până la urmă să-mi verific dosarul. Mai mult de douăzeci de ani după 1989 nu m-am dus. Dosarul cred că mi-ar umple mintea de nume pe care nu le-aș recunoaște altfel, care m-au turnat, care n-au

avut loc de mine în viața asta, deși am fost un om retras, un om care nu mă băgăm în viața altora. Însă securitatea a avut un asemenea gând rău față de mine, că cei 38 de ani, până-n primăvara anului 1989, m-a urmărit ca o umbră. Numai unul dintre ei m-a urmărit 18 ani de-a șirul. Cu acesta m-am întâlnit după cinci ani de la așa-zisa revoluție, și ne-am petrecut unul pe lângă altul, ne-am uitat unul în ochii altuia. Și, ca la un semn, ne-am oprit fiecare cam la cinci metri unul de altul. Și-l aud spunându-mi: „Banditule, tot de mâna mea ai să mori!”. E general acum. În ce țară trăim, numai Dumnezeu știe. Prea ne încearcă Dumnezeu! Poate merităm...

Momentul acela, la securitate, la 13 august, a rămas pentru mine un moment de referință. Și nu pot spune oricui ce mi s-a întâmplat atunci, pentru că mulți te consideră un fabulator, un om care trăiește dincolo de realitate. Nu toți te pot crede. Trebuie să ai ceva în tine, ceva deosebit. Dar nu totdeauna harul vorbește în noi. Am căutat să nu depășesc anumite niveluri. Nu mi-a plăcut să ies în față, sub nici-o formă, deși aș fi avut motive, cazuri, împrejurări în care să pot vorbi. Dar numai pentru simplul fapt că unul din mulți nu te-ar fi crezut, te face să taci. Deși cred că a vorbi despre asta este o datorie, mai ales în această perioadă în care se încearcă descreștinarea oamenilor sub toate formele, cu toate metodele.

Când mă gândesc la valurile astea de negreală care vin din Occident, și la care oamenii poftesc... când mă uit la scârba asta de geam, cum lucrează asupra tineretului... asupra oamenilor, în general. Și totul e dictat. S-ar putea să fiu un om aiurit, dar... Globalizarea pe care o trăim, mondializarea, desființarea națiilor, a religiei - și când spun a religiei, mă gândesc la cea ortodoxă, pentru că celelalte sunt și nu sunt.

N-am să apuc momentul în care Dumnezeu o să permită noului guvern mondial să se urce sus... sus... cât mai sus! Dar asta este vrerea lui Dumnezeu să se urce sus, pentru că atunci când va spune: „Jos!”, praf să se facă! Nu există pericol mai mare pentru omenire. Vai de mine, ce ne așteaptă... Și Dumnezeu sporește foarte mult în încercările pe care le dă omenirii ăsteia, dar când Dumnezeu îi va face praf, praful se va alege de ei! Ei, momentul ăsta n-am să-l apuc. Va fi peste ani, ani, ani...

Tare mi-aș fi dorit să nu am această vârstă acum, la care am ajuns prin minunile lui Dumnezeu...

Am 85 de ani... mă apropii de vârsta patriarhilor. Oi merita, n-oi merita, dar trăiesc un sentiment: nu pot să mor înainte de a se împlini cu mine o împrejurare la care măcar să asist. Trebuie să se întâmple ceva la care eu să fiu prezent. Și dacă m-ar ajuta puterile să fiu și participant...

Ne vorbește Valeriu Gafencu...

[Extrase din volumul *Sfântul închisorilor - Valeriu Gafencu*, coordonat de monahul Moise de la Oașa, Editura Reîntregirea, 2007 (nota editorului)]
<http://www.scribd.com/doc/67635785/Valeriu-Gafencu-Sfantul-inchisorilor-complet-1921-1952>

Creștinii nu pot primi pacea ispititoare a Satanei, creștinii nu vor accepta decât pacea lui Hristos, oricât de multe sacrificii li se vor cere.

Cine crede fără a fi și un misionar, acela n-a cunoscut frumusețea credinței.

Rămân ostaș credincios al Bisericii, căci în aceste vremuri Iisus trebuia să fie în temniță. Sunt cutremurat și fericit că mi se oferă moartea pentru El.

Să nu părăsiți niciodată Biserica, chiar dacă veți întâmpina mari împotriviri în statornicirea adevărului.

Cred că numai cu adevărul Evangheliilor își poate găsi omul liniște în suflet.

Să dați slavă lui Dumnezeu toată viața.

Acum, cine crede, trebuie să stea gata de moarte.

Oamenii trebuie să fie sfinți.

Vrăjmașii lui Hristos au dezlănțuit cea mai mare și cea mai crudă prigoană asupra creștinilor.

Acum, cine crede, trebuie să stea gata de moarte.

Cei ce m-au lovit, m-au împins mai tare în brațele Domnului și pentru aceasta le mulțumesc.

În suferință m-am putut cunoaște pe mine însumi, mi-am putut cunoaște goliciunea și nimicnicia. Azi mă văd un păcătos, cel mai păcătos om.

Sunt fericit, căci dacă îmi este îngădită libertatea fizică de către legile omenești, prin zidurile închisorii, Dumnezeu mi-a dăruit libertatea sufletului prin trăirea Iubirii - și această libertate este bunul suprem pe care l-aș fi putut câștiga în lumea aceasta plină de deșertăciuni.

Mă rog pentru prieteni, pentru creștini și pentru mântuirea din ceasul al unsprezecelea a dușmanilor.

Suferința, oricât ar fi de grea, nu are alt sens decât curățirea sufletului dornic de mântuire.

Doresc să știu că sunteți pregătite să primiți cele mai grele lovituri, cu credința că, dincolo de această viață trecătoare, există o altă viață, veșnică, fericită, o patrie cerească fără hotar, care merită orice jertfă, oricât de mare.

Numai cine a gustat din bucuriile adânci ale sufletului, le poate înțelege.

Nu numai în mănăstire este mântuit omul. Eu m-am pregătit și mă pregătesc mereu să devin creștin.

Să nu așteptați fericirea să vină din altă parte decât dinăuntrul vostru, unde sălășluiește Hristos.

Trebuie să stăm sub povața duhovnicului, care înlătură voia nepricepută, făcând loc voii lăsate de Dumnezeu în fiecare dintre noi; pentru că dacă nu stăm sub povața duhovnicului, putem intra în rătăcirii mai mari ca patimile.

În toate împrejurările, roagă-te lui Dumnezeu să se împlinească voia Lui.

Simt iubirea Mântuitorului Hristos și la El alerg când vin ispitele asupra pătimășului meu trup; și Domnul mă ajută și-mi dă puteri să birui răul.

Țelul de căpetenie al vieții noastre trebuie să fie o permanentă pregătire pentru ziua învierii creștine.

Crezul pentru care m-am jertfit cerea o viață grea și-o moarte de martir.

Alta este viața decât cea pe care și-o închipuie omul. Altul este omul însuși decât ceea ce se închipuie el a fi. Altul este adevărul, decât cel pe care și-l imaginează mintea omenească. Adevărul este Hristos, Cuvântul lui Dumnezeu. Căutați să vă apropiați sincer de Hristos și lăsați lumea cu păcatele ei în pace.

Păcatul este a doua răstignire adusă Mântuitorului; acum Îl scuipă în față cei ce sunt botezați, acum cununa de spini I-o pun cei ce se numesc creștini, acum Îi dau palme, acum Îi bat piroanele, acum Îl împung cu sulita cei pentru care a suferit batjocoriri și bătăi și pentru care Și-a dat sângele pe Golgota.

Acest secol a dat noian de sfinți și de martiri, numai că nu-i cunoaștem. Hristos este prezent în lumea de azi prin sfinți, martiri, mărturisitori și eroi. Dar lumea de azi nu e solidară cu sfinții ei, căci nu le poate urma exemplul. Dacă sfinții de acum ar fi fost la începuturile creștinismului, toată suflarea creștină ar fi trăit cu ei, prin ei, către ei. **Noi nu suntem creștini și de aceea nu ne cunoaștem sfinții.**

„Cred și mărturisesc că Gafencu este un sfânt” - Un interviu neterminat cu Părintele Gheorghe Calciu

[Fragment dintr-un interviu luat de Răzvan Codrescu, apărut în revista *Lumea Credinței*, anul V, nr. 9 (50)/ 2007]

- ... Să nu-mi spuneți că sunteți un nostalgic al temnițelor comuniste!
- Nu știu dacă ăsta e cuvântul, dar cam asta e ideea... Îmi dau seama că pare straniu, de necrezut chiar. Este imposibil de înțeles pentru cineva care n-a trecut prin închisoare. Suntem liberi și fericiți de libertate, dar păstrăm, totuși, un fel de nostalgie pentru închisoare. Lumea zice că suntem nebuni: cum să-ți lipsească închisoarea?! Dar în închisoare, eu, ca și mulți alții, am avut cea mai spirituală trăire din viață. Am atins acolo niveluri de trăire pe care nu suntem în stare să le atingem în libertate. Izolați, ancorați în Iisus Hristos, am atins uneori bucuria și iluminarea pe care lumea nu le poate oferi... Când monahul Nicolae Steinhardt și-a intitulat cartea de memorii din închisoare *Jurnalul fericirii*, n-a fost în nici un fel teribilist, n-a exagerat cu nimic. Cum n-a exagerat cu nimic nici atunci când a preluat și a instituționalizat numirea lui Valeriu Gafencu ca „sfânt al închisorilor”.
- Nu numai ca fost deținut politic, ci și ca preot, considerați adecvată această numire, nu-i așa?
- Eu nu l-am știut decât în treacăt pe Valeriu Gafencu, nu mi-a fost dat să fiu printre apropiații lui, nici să-i fi fost alături în clipele cele mai grele, ca un Ioan Ianolide, ca un Virgil Maxim, ca un Marin Naidim, dar mereu mi-a fost ca un reper, ca

o lumină călăuzitoare și însuflețitoare. Din ce am aflat și știu despre el, cred și mărturisesc fără rest că este sfânt, un trăitor al cuvântului lui Dumnezeu la o înălțime de neînțeles pentru noi.

- Biserica nu pare prea grăbită cu canonizarea lui, pentru care știu că s-au făcut propuneri serioase...

- A lui în primul rând, dar și a altora, căci n-au fost puțini martirii Crucii din lagăre și din închisori. Părintele Justin [Pârvu] are toată dreptatea când zice: „Să știți că și din această pricină ne bate Dumnezeu, pentru că nu recunoaștem jertfa”. Mă tot întreb - am făcut-o și-n prefață [este vorba de prefața cărții lui Ioan Ianolide *Întoarcerea la Hristos*, Editura Christiana, București, 2006 (nota editorului)] - cât îi va mai trebui Patriarhiei Române ca să iasă pe deplin de sub servitutea statului laic demonizat, orientat spre o Europă unită mai degrabă de duhul antihristului, și când îi va canoniza pe martirii neamului românesc și ai Bisericii? Biserica Rusă a făcut martiri din toți cei uciși în închisori, chiar dacă au dus o luptă politică, fiindcă toți au luptat împotriva imperiului satanic comunist. Iar la noi sfinții sunt renegați sau tăinuți de Biserică din motive politice și din lașitate duhovnicească...

Am însă încredințarea aceasta, că dincolo de orbirea și de lașitatea unora sau altora, sfinții din închisori veghează peste Biserica Română, peste sinodalii prinși în plasa sclaviei statului ateu și peste neamul românesc, mai reali decât toate treptele ierarhice care neagă sfințenia celor morți în prigoana antihristică a bolșevismului.

- La Valeriu Gafencu e în discuție, probabil, și aspectul angajării sale legionare...

- La el, și nu numai. Dar asta nu-i criteriu teologic și duhovnicesc. Gafencu și grupul lui erau tineri între 14 și 22 ani, arestați încă de pe vremea lui

Antonescu, este adevărat, pentru activitatea lor în Frățiile de Cruce. Scurtă vreme după arestare, a început în inima lor o adâncă frământare privind opțiunile legate de viața de închisoare și de ideile pentru care fuseseră arestați. Educația lor religioasă nu inițial era una de adâncime, dar sufletele lor căutau ceva care să-i scoată deasupra suferințelor și să le aducă pacea lăuntrică. În primul rând, ei au căutat să-și pună în ordine propriile vieți, să înțeleagă și să trăiască experiența comunitară din Biserica primară, șlefuiindu-și treptat caracterul pentru iubire, jertfă, bunătate, comuniune. Deși neteolog, cel mai cunoscător al vieții sfinților și al Bibliei era, fără îndoială, Gafencu, care avea pe deasupra o rectitudine morală și o sensibilitate spirituală ieșite din comun. Și iată, cu și prin Gafencu, treptele curățirii și desăvârșirii lăuntrice descoperite de Duhul Sfânt acestor tineri neștiutori, dar arzând de dorul după Dumnezeu. Mai întâi, ei au constatat că omul este mereu atacat de duhurile rele, dar că are puterea să le primească sau să le respingă. Aceste duhuri rele îl războiesc pe om, dar cineva care are trezvie poate cunoaște stadiile atacurilor și poate lupta împotriva lor. Este „războiul nevăzut”. Rezistența persoanei devine mai slabă, fiind atacată cu imagini mentale sau senzoriale, și dacă trezvia a căzut în lenevie sau slăbiciune, atunci pofta ia un aspect mai organizat și devine dorință, extinzând „războiul nevăzut” și în planul sensibil. Foarte curând, dorința devine plan și este gata de înfăptuire practică. Lupta este mai ușoară în stadiul gândului și devine tot mai dificilă în stadiile următoare... Ei bine, o asemenea analiză nu putea fi făcută de acești tineri decât numai prin prezența Duhului Sfânt. Ei au biruit mistic istoria, veacul, urcând spre Soarele Dreptății, spre Răsăritul cel de Sus, Care este Hristos. Cum să reduci toate acestea doar la o simplă angajare politică anterioară, mai mult sau mai puțin legionară?

- Ca unul care ați făcut direct experiența Frățiilor de Cruce, cum vedeți astăzi problema legionarismului?

- Ținând cont de câți martiri a dat, cred că a fost de la Dumnezeu; dar, oameni fiind, s-au făcut și greșeli. Ianolide discută pe larg și această problemă. Gafencu n-a pus niciodată Legiunea deasupra Bisericii, nici n-a ignorat excesele ei. Trăirea lui, pilda lui de muceniecie pentru Hristos, depășește cu mult orice contingență istorică sau lumească. Știu de la cineva apropiat lui că ar fi spus, nu cu mult înainte de sfârșitul lui martiric: „Nu regret că am fost legionar și că am purtat haină legionară; dacă regret însă ceva, este că nu am purtat de la începutul începuturilor o singură haină: haina lui Hristos!”...

Nota editorului: Cheia în care trebuie înțeleasă orientarea legionară a lui Valeriu Gafencu poate fi înțeleasă citind poezia sa, *Imnul biruinței*:

„Chinuiți și-nfomețați
Înfruntăm urgii,
Stăm crucificați
Transformați în torțe vii.
Se smulge neamul din suferință,
Nădejdea și-o ridică la Cruce.
Mihai Arhanghelul azi îl duce
Năvalnic spre marea biruință.
Din zbuciumul și suferința noastră
Se-nalță-n zarea albastră
Ca o catapeteasmă-n sărbătoare
Imnul biruinței legionare”

[Din volumul *Poeți după gratii*, Mănăstirea Petru Vodă, 2010, pag. 498]

Părintele Justin Pârvu - Despre canonizarea sfinților închisorilor

[Din volumul *Din învățăturile și minunile Părintelui Justin*, editat de Fundația Justin Pârvu, 2013, pag. 64-67]

a) Necesitatea canonizării mucenicilor din temnițele comuniste

Acești sfinți ai închisorilor, de la Aiud, Pitești, Gherla, din toate pușcăriile noastre, formează cea mai frumoasă și cea mai măreață coroană pentru împodobirea țării noastre înaintea lui Dumnezeu. Ei sunt soluția grăitoare, numai că nu strigă de acolo.

Izvorârea sfântului mir din osemintele lor, așa după cum se cunosc minunile acestea, e așa de grăitoare încât nu ne rămâne decât să le urmăm sfaturile, fapta și eroismul vieții lor. Acesta este, de fapt, un alt mesaj pentru neamul nostru. Aceștia sunt ultimii dintre sfinții români care izvorăsc mireasmă și vindecări în toate colțurile lumii - mesajul este să le urmăm viața, curajul mărturisirii. Tăcerea este mormântul pe care îl săpăm neamului nostru. Ei vin să ne arate calea.

Mai am o neliniște: să îi văd pe acești martiri canonizați. Sfintele lor moaște izvorăsc pretutindeni mireasmă și vindecări, osemintele lor au ajuns la închinare până și în Țara Sfântă, la Sfântul Munte Athos și în multe locuri ale pământului, de unde mă sună părinți și maici că sfinții izvorăsc mir și mireasmă nemaîntâlnită. Vreau să văd ziua când nu ne vom mai teme că avem în bisericile noastre la închinare moaștele acestor sfinți mucenici, că au ajuns să fie slăviți peste hotare mai degrabă decât în țara lor.

Dumnezeu cred că a trecut cu vederea greșelile noastre și a lucrat în neamul acesta, pentru credința poporului și martiriul mucenicilor noștri din închisori și de prin munți. Nu ierarhii și preoții au ținut ortodoxia românească, ci mucenicii din închisori și mamele creștine care și-au crescut copiii în duhul acesta al adevărului ortodox.

b) De ce nu sunt canonizați mucenicii din închisorile comuniste

Această teamă a lor, în a-i slăvi pe mucenicii din închisori, arată cât de slabi și de neputincioși sunt. Până la ora aceasta se tem ca nu cumva să învieze. Aveți piatră? Aveți stânci? Puneți pe mormântul lor și îl păziți cu străji puternice, ca să nu se mai audă în veac de existența lor. Dar, în ciuda tuturor eforturilor de a sta împotriva sângelui mucenicesc, vor rămâne neputincioși în fața adevărului, iar nedreptățile săvârșite asupra neamului nostru se vor întoarce asupra neamului și familiilor lor. Ororile săvârșite de acești agenți ai ateismului, ai satanei, apasă pe conștiințele lor și ale familiilor lor, încât putem spune că sunt niște oameni maltratați moralicește.

Vina de altfel o purtăm și noi, pentru că am fost surzi la durerile și strigătele mucenicilor din închisori, după cum surzi suntem și azi, încât nici preotul nu pomenește nimic la parohia lui de existența acestor martiri și sfințenia lor. Preotul de azi e surd și la strigătul omului sărac, care nu mai are bani nici pentru o bucată de pâine, pentru că statul român l-a înglodat în biruri și datorii.

De aceea, martirii nu se plâng. Martirii se proslăvesc. Lor ne rugăm să mijlocească pentru noi în fața Tronului ceresc.

Așa se proslăvesc la noi sfinții mucenici: prin batjocură, prin prigoană, prin trudă și prin suferință. Nu poate dăinui un neam fără eroi, fără sfinți. Și noi să fim atenți la educația pe care o facem copiilor, ca ea să fie în spiritul neamului din care facem parte.

Ce e neamul? Neamul este tatăl meu, este fratele meu, mama mea, vecinul meu, comuna mea, județul meu și toate la un loc formează neamul. Formați copiii în duhul acesta creștin, să poată dăruia, nu numai să ia!

Iar faptul că la noi nu sunt canonizați, este lesne de înțeles. Dacă ar recunoaște sfințenia lor, ar însemna să recunoască toată baza lor de minciuni, se prăbușesc cu totul. Ei supraviețuiesc numai prin minciuna aceasta permanentă.

Dar prin martirii Bisericii trăiește Ortodoxia și va trăi. Cu cât mai mult sunt denigrați și osândiți și după moarte, cu atât mai mult ei vor rămâne mai vii în fața poporului nostru. Ei sunt oricum canonizați nu numai prin evlaviea poporului român, ci și a altor popoare ortodoxe.

Sfântul sau martirul este eroul neamurilor. Nu ne interesează pe noi coloratura lui politică. El nu este omul mărginit - în România, ori în Spania, ori în Franța - el este omul care depășește granițele valorilor. E interesant că avem sfinți în secolele 14, 15, 16, 17, dar de ce să nu ne scoatem în evidență și mărturiile actuale, mai recente?

Sigur, e mare lucru să canonizăm pe Varlaam Mitropolitul, dar ceilalți de ce să stea nebăgați în seamă? Poate toată sărăcia și mizeria în care trăim noi astăzi, lucru pentru care ne urăsc celelalte popoare, este tocmai pentru că trecem cu indiferență pe lângă trupurile martirilor români. Până și catolicii își canonizează mai repede sfinții. Asta nu împrumută ecumeniștii noștri? Când vrem să canonizeze un sfânt, pe noi trebuie să ne intereseze dacă harul lui Dumnezeu a lucrat sau nu în acel suflet. Nu! Pe noi ne interesează mai întâi ce culoare politică a fost, dacă ne convine

sau nu. De exemplu, despre Părintele Ilie Lăcătușu - ce putem spune despre el? E sfânt sau nu? Dar, dacă este legionar, atunci nu mai este sfânt. Păi, unde mai e adevărul? Acești tineri au murit pentru un adevăr creștin și național, a fost cu adevărat o mișcare de regenerare a Creștinismului nostru Ortodox.

Dar aceeași mafie din trecut este în prezent și va fi în viitor. Să se prezinte acum partidele politice și să spună câți sacrificați au din rândul tineretului lor? Ducem lipsă de jertfă în plan politic. Nu riscă nimeni nimic, toți se protejează. De asta nici poporul nu-i iubește.

Mitropolitul Varlaam n-a fost deloc în afara vieții politice, a fost foarte implicat în viața societății politice românești. Biserica a fost prezentă întotdeauna în viața politică; n-a fost niciodată o conferință a unui guvern în care să nu fie și reprezentantul Bisericii. Ultimul cuvânt, să știți, era dintotdeauna din partea Bisericii - „Promulgăm legea cu condamnarea la moarte sau nu promulgăm?”... Erau foarte atenți să vadă ce spune Biserica. Dar, când a fost vorba să execute pe Codreanu și pe toată elita asta a creștinilor ortodocși, toată lumea a fost de acord - trebuie executat, pentru că tulbură nația. Cea mai mare greșală care s-a făcut în Ortodoxia noastră a fost că politicul a arestat toată atitudinea Bisericii, adică Biserica s-a integrat perfect vieții politice, după cum au fost vremurile.

Și ce fapte mari de canonizare cer decât se văd la un Virgil Maxim, Ioan Ianolide, Valeriu Gafencu, Părintele Calciu?... Dar ei nu pot promova acești sfinți, pentru că nu-și pun ei pielea în saramură...

